Debrecen, 1922. IV. évfolyam. 293. szám. Vasárnap, december 24.

HAJDUFÖLD

Előfizetési ár helyben és vidéken 1 hóra 200 K.
(Egy hónapnál hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el)
Egyes példány hétköznap és vasárnap 10 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3—48. SZÁM.

Karácsony

Hangzott az evangéliom: *„Ne-feljetek, mert imé hirdetek néktek nagy örömöt, mely az egész népnek öröme lészen: mert született néktek ma a megváltó, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában,"* (Lukács 2. $_{10-11}$.) Igy következett be az a tény, hogy az Ige, aki maga az Isten, láthatóvá, érzékelhetővé lett az emberek számára; *„és az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk, aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal,"* (János 1. $_{14}$.) Eljött e földi világra, a tér és idő korlátozott mulandóságára, az Isten egyszülött fia, aki nevezteték *„Jézusnak, mert ő szabaditja meg az ő népét annak bűneiből,* (Máté 1. $_{21}$.)

A világ eme megváltása, a bünöktől való ezen megszabaditás, a kegyelemnek és igazságnak ez a közénk, belénk szétárasztása régen, nekünk, araszny i-létü porszemembereknek, régesrégen történt, szinte majd kétezer évvel ezelőtt. Azóta módunk van a testté lett Igéből részesülni, általa megigazulni, olyan jókká, tökéletesekké lennünk, mint amilyen a mi mennyei Atyánk.

És ma, 1922 karácsonyán, szálljunk magunkba, ha csak rövid ideig is, de nézzünk bele a lelkünkbe mélyen, elfogulatlanul, itélő és tiszta látással: s azután pillantsunk szét, mesze el a mi földgolyónkon, tul hegyeken és tengereken, idegen népek hazáján is keresztül, el-el az egész keresztyén világon — és akkor feleljünk meg arra a kérdésre: embernek fia, mit látsz? Mit magadban és másokban? Mit hazánkban és Európában? Mit a müvelt keresztyén államokban.

A válasz nem lehet más, mint ez: bünt, a bünnek egész tengerét. Mert arról lehet vitatkozni az egyéni felfogások különbözősége szerint, hogy két ezer év óta melyik korszaka az az emberiségnek, amelyik telitettebb volna vétkekkel és bünökkel? De az nem kétséges, hogy a mai időszak e tekintetben nem marad hátrább egyetlen egy előbbinél sem. Volt-e valaha a jobbágyság intézménye, vagy a rabszolgaság megszégyenitőbb és szenvedésektől sulyosabb, mint a mai millió és millió ugynevezett legyőzöttek sorsa, amikor német városokat szines csapatokkal szállatnak meg, vagy müvelt magyarokat müveletlen oláh, rác, cseh hordáknak vetnek alá? Volt-e valaha az aranyborju imádata gyalázatosabb és lealjasitóbb, mint korunkban, amikor az üzlet uralja az egész emberiség életét és a pénz korlátlan hatalmu ur mindenek felett? Volt-e valaha a pogányság, az istentelenség, a hitetlenség tobzódóbb, mint napjainkban, amikor templomaink üresek, dogmáink léha közömbösség tárgyai, s a lelkeket a sivár anyagiasság ördöge hóditotta meg?

Épen azért bizonyos, hogy az *„idők teljessége"* legalább is annyira bekövetkezett most is, mint megelőzőleg bármikor. *A bethlehemi jászol isteni kisdedére tehát most is szükség"nk van, sőt fokozottabb mértékben, mint ezelőtt.* Különösen nekünk, árva bus magyaroknak. Kell valaki, aki bennünket, a magyarok istenének választott népét, megszabadit büneinktől és azon pusztitó érzés helyébe, melylyel egymást marjuk tépázzuk, öldököljük, belénkplántálja az ő véghetetlen irgalmasságu szeretetét. Ez kapcsoljon és forrasszon bennünket egybe, egymást megértő, megbecsülő, tisztelő egységbe, melyen nem vehet diadalt emberi furfang, diplomaták ravaszsága, ellenséges szuronyok, a nemzetköziség szédelgése, az anyagiasság nyüge, nem a pokolnak minden ördöge.

Reménykedő hittel, bizakodó imádattal, megalázkodó hódolattal fordulunk e szomoru magyar karácsonyokon az Ur szine felé. Sokat szenvedünk, mert sokat vétkeztünk. De mi hiszünk rendületlenül és sziklaszilárdan az Atya kegyelmében és igazságosságában, akkor pedig megtartatunk, *„mert ugy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen."* (János 3. $_{16}$.)

Jövel názáreti Jézus s születésed ünnepén oltsd belénk, szegény magyarokba, az ezeréves haza minden hü fiába ezt a boldogitó, üdvösséges hitet!

Dr. Bessenyei Lajos.

A rendtörvény csak az országfelforgatóknak kellemetlen

Meg kell oldani a zsidókérdést Wolff Károly bizik a jövőben

Gömbös, Rakovszky, Pekár, Zsilinszky, Eckhardt, Zsirkay és Kozma Miklós nyilatkoznak a „Hajduföld"-nek

Hogy a keresztyén magyarságot mélyen érintő nagy problémákról a nemzetgyülés szünete előtt közönségünket tájékoztatni tudjuk, a *„Hajduföld"* munkatársa az utolsó nemzetgyülési napon sorra felkereste a keresztyén gondolat vezérpolitikusait, akik nagy érdekességü nyilatkozatokat tettek előtte. E nagyjelentőségü megnyilatkozásokról a következő távirati jelentésben számolunk be:

Budapest, dec. 23. A *fajkérdésről* lévén szó, annak legexponáltabb képviselőjét,

Wolff Károlyt

szerettük volna meghallgatni, azonban hiába kerestük budai lakásán, hiába a parlamentben, a városházán, mert már

elutazott.

Hogy hova, azt senki sem tudja. Mindenki csak azt mondja, hogy *talán Párisba, de lehet, hogy még messzebb.*

Ezt igazolja az a kártya, amit az egyik politikus mutogat boldogan a folyosón és amelyen apró gyöngybetükkel az alábbi sorok olvashatók:

— *„Mióta külföldön tartózkodom, még jobban él bennem az a tudat, hogy*

igaz uton járunk.

Mindenütt él a vágy az igazi keresztyénség után. Az a hitem, hogy a közeljövőben nagy változások várhatók az egész Európában. Wolff Károly."

Meg akarjuk nézni a kártya bélyegzőjét is, de a honatya függét mutatva, mosolyog felénk s erősitgeti, hogy az ujságirók mind konfidensek s ezzel már el is tünik előlünk.

De szerencsére beleütközünk

Gömbös Gyulába

akit egész ujságiró udvar vesz körül. Mind arról faggatja, hogyan is értette Gömbös azt a hires kijelentését, hogy ő *az 1848 előtt letelepedett zsidókkal akar együtt dolgozni.* Mikor a siserehad elől egy fülkébe menekülünk, szivesen felel kérdésemre:

— Semmi titkot nem csinálok meggyőződésemből és megalkuvás nélkül vallom és hirdetem, hogy

a zsidó kérdést meg kell oldani

Különben *Bethlen* István gróf is *beismerte Hódmezővásárhelyen, hogy a feladat előttünk fekszik, tehát nem térhetünk ki előle.* Hogy pedig most ugy állitják be a dolgot, mintha én *megalkudnám és megegyezést keresném, szó sincs róla.*

Aki A-t mond, mondjon B-t is Én egész életemben ugy szoktam meg, hogy amihez kezdek, azt be is végzem.

És ahogy a jelek mutatják...

Különben nem szeretek optimistáskodni.

Mosolyogva köszön, ajka körül azzal a bizonyos sokat jelentő mosollyal, amelyet „oda át" diplomata mosolynak csufolnak és amelyről sohasem tudja az ember, mit is mond és mennyit is árul el.

Rakovszky Ivánt

sem szalasztom el, pedig épen egy küldöttségtől vált el, ime egy ujságiró karmai között találja magát.

Vonakodik, de midőn megmondom, hogy a *Hajduföldről* van szó, szives készséggel áll rendelkezésemre. Persze

a rendtörvényről

kezdtünk beszélni.

Azt mondja:

— Látja kérem, az a nagy kampány, amit a rendtörvény ellen megindított az ellenzék, a legjobban mutatja, hogy *mennyire lehet még mindig izgatni nálunk jelszavakkal.* Az ellenzék beledobta a köztudatba és most mindenütt mindenki a rendtörvényről beszél. Mintha valami remes és rémséges nagy merényletet akartam volna elkövetni a közszabadság ellen.

Pedig minderről szó sincs, hiszen amint nyilatkozatomból olvashatták, alig van benne valami uj intézkedés a fennálló viszonyokkal szemben. A rendtörvényjavaslatban voltaképpen nincsen egyébről szó, mint

a kivételes hatalomnak egy lépéssel való visszafejlesztéséről

Bizonyos körök mégis ugy tüntetik fel az egészet, mintha nálunk minden ember *politikai áldozat volna, aki sohasem tudja nem ébred-e fel valamelyik internálási táborban.* De ez nem komoly dolog, az csak hangulatkeltés, izgatásra való. Röviden igy fejezhetnénk ki a dolgot, hogy

a rendtörvényjavaslat politikai jellegü alapintézkedés, abból a célból, hogy olyan egyének, akik gyanusak politikai felforgatásra való törekvésben, fokozottabb rendőri felügyelet alá lehessenek helyezhetők.

Az illetők normális életrendjén azonban semmi változás nem történik, mindössze arról van szó, hogy politikai működésük ellenőrzés alá vétettetik.

Ez pedig csak *azoknak lehet kellemetlen, akik olyanban törik a fejüket, amit a közrend megóvására hivatott hatóságok elől titkolni akarnak, ami tehát a közjóra igazán nem lehet előnyös.*

Ha a javaslat tárgyalására kerül a sor, bizonyára ki fog derülni, hogy sohasem olyan fekete az ördög, mint amilyennek festik.

Szeretnék még kérdéseket intézni hozzá, de nem lehet. Minden oldalról lesnek rá, hivják, kérik, nem visz rá a lelkiismeret, hogy továbbra is igénybe vegyem idejét.

Pekár Gyulát

a kupolacsarnok előtt fogom el. Mosolyog az arca, de nem a politikus megelégedése ez. Óh nem. Az iróé, aki most elragadtatással beszél a *Petőfi centenárium nagy sikeréről*:

Petőfi bevonult Párisba

Mivel Párison keresztül lett naggyá Sienkievicz, Gorki, Tolsztoj, Dosztojevszki, Ibsen és más száz és száz idegen iró, reményük lehet, hogy Páris benne a magyar költészet is meretlen kincseire is rátalál.

— És akkor — kérdem és érzem, hogy a hevület engem is lázba hoz...

— És akkor nem kell félnünk, akkor mienk a győzelem, amit elherdáltak rossz politikusok, azt *visszaszerezhetik nekünk Arany János, Jókai, Petőfi és a többiek.*

A tettek embere

Zsilinszky Endrét sem eresztem el, aki épen most siet végig a folyosón, talán valamelyik ügyes-bajos választópolgárának dolgában. Arra a kérdésemre, hogy miért nem jár be néhány nap óta a parlamentbe, kedvetlenül legyint a kezével.

— Utálom a sok szót és ami odabent folyik, az csak szó, nagyobbrészt

szócséplés.

Az ország számlájára megy ez a játék barátom s nekem elment a kedvem, hogy ebben a szóparlásban aktive is részt vegyek.

A tett barátom! Én a tettek embere vagyok... Már nagyon szeretnék tetteket látni.

Még be sem fejezi, már megjelenik

Eckhardt Tibor

vékony de rugalmas alakja. Mosolyog most is mint rendesen. Említem neki a debreceni esetet, amelyről már értesült.

— Örvendetes, — mondja, hogy

a magyar sajtó azonnal reagált a Hajduföld vészkiáltására

Ilyenkor látja csak az ember, *mennyire fontos a keresztyén sajtó szerepe.* Gondoljuk csak el, mi folyhatott itt békében, amikor még nem volt meg a magyar sajtó, amely *éber szemmel őrködött* és ellenőrizhette volna. Persze a magyar közönség mindent, csak az ő beállításukból és az ő megvilágításukban látott. Igy könnyü volt garázdálkodni. Most azonban Istennek hála *— más világot élünk.*

Ebben jó nagy része van méltóságodnak is, — vetem közbe, amit azonban ő elhárit magától.

A toll és szó harcosa.

Kötelesség, — mondja — és tova siet. Miközben *Zsirkaynak* gratulál a *Nép* politikai szerkesztőjének, aki most már nemcsak tollával, hanem szavával is képviseli a magyar fajiság gondolatát a Házban, még pedig mint a pénteki beszédéből következtetni lehet *nem hivatás nélkül.*

Gratulálok neki én is és mikor megtudja, hogy a *Hajduföld* számára kérek tőle néhány sort karácsonyra, mosolyogva vereget a vállamra.

— A legjobb vidéki lap, barátom, ezt megmondhatja odahaza is. S hogy mit üzenek a jó Debrecenieknek? Hát csak azt, hogy minél jobban **tömörüljenek a zászló alá, amelyet a Hajduföld képvisel,** mert tudják meg, hogy a mi napunk még nem következett el, még talán küzdenünk kell érte, de

a kitüzött célt elfogjuk érni.

Ebben ma már nem szabad kételkednie senkinek, aki nyitott szemmel jár a világban.

— *Mussolini... Kemal...* — Mondom akaratlanul is e neveket.

Zsirkay elgondolkozott.

— Nem. Mi csak ne bizzuk mindég idegenekre a magunk reménységének hajóját, mi csak

bizzunk egyedül magunkban,

kizárólag a magunk erejében.

Ugye igaz méltóságos uram?

Mert már nemcsak ketten voltunk, hanem ott állott köztünk

Kozma Miklós

is, a *Magyar Távirat Iroda* vezére, aki nélkül már nehéz volna elképzelni a magyar közéletet és aki mióta méltóságos ur lett, még jobban belejutott az emberek szeretetébe és becsülésébe.

— *Az egyetlen uj méltóságos ur, akinek az előmenetele örömmel tölt el mindenkit* — mondották, mikor Kozma miniszteri tanácsos lett. Igy hát érthető, hogy őt is megakarom szólaltatni a karácsony alkalmából a *Hajduföldbe*:

— Ha már épen nyilatkozni kell, hát nem vonom ki magam, annál is inkább nem, mert Debrecenhez olyan kötelék füz, amely eltéphetetlen. Ott van *ugyanis a legjobb fiókunk.* Engem más semmi nem érdekel a világon, mint a Magyar Távirat Iroda. *Ezen keresztül nézek mindent, még a fü növését is.* Most már értheted, hogy mennyire szeretem Debrecent...

— Valami politikát méltóságos uram — mondom.

— A *Magyar Távirat Iroda nem politika.* Azt én másra bizom. Az engem nem érdekel.

Ime egy ember Magyarországon, aki nem politizál.

Az ébredő magyarok karácsonyi szeretetakciója

December 23-án, szombaton délután folyt le az ébredő magyarok egyesületének karácsonyi ünnepsége az Egyház-téri klubhelyiségben. A terem közepén nagy karácsonyfa állott, apró gyertyalangok csillogó fényessége szent ünnepélyességet varázsolt a körülállók szivébe. Lerongyolódott gyermekek ámuló szemekkel nézték a szeretet tüzét, melyet a legmagyarabb fajvédelmi egyesület nyitott meg nekik, éhező testvéreinek.

Dr Iványi Béla egyetemi tanár, az ébredők elnöke három óra után nyitotta meg az ünnepélyt. Beszédét a nyomorgó magyarokhoz intézte: azokhoz az éhes és didergő magyarokhoz, akik azért nyomorognak, mert magyarok. A *Nemzeti Hiszekegy* elimádkozása után minden szegény gyerek egy csésze teát és kalácsot kapott, majd kiosztották az ajándékokat: *sokan kaptak ruhát, cipőt, kalapot kesztyüt és télikabátot.* Ezenkivül szétosztásra került nagymennyiségü liszt, burgonya, bab, lencse, és szalonna, hus és végül mindenki kapott a karácsonyfáról egy csecsebecsét. *Láthatólag ennek örültek legjobban a gyerekek.*

A szeretetakció, melynek sikerült megrendezéséért elsősorban *dr Kováts* Béla főtitkárt illeti meg az elismerés és hála, a késő délutáni órákban ért véget.

A régi **BÉKEIDŐBELI** minőségben kapható ismét a közkedvelt
BALÁZS ÖDÖN-FELE
Bajuszpedrő
a „Reménység" gyógyszertárban
Debreczen, Csapó-utcza 22. szám.

Az utak ormán

Tekintsd a lombokat: tarkábbak, mint tavasszal;
higyj az égboltnak; im méiyebb kék, mint a nyáron,
mikor reánk terült didergős panasszal
s künt vén kiséretek bolyongtak a kopáron.

Elmult az ősz-eső, el a magányos éjek
sorvasztó árnyai: vad vágyak, béna vádak;
derüsen foly kerül a nyugodt, tiszta élet
s inthetsz vidám bucsut minden romantikának

O, rend! pihentető párnája összekinzott
ágyunknak, — hogy kivánt testünk a vér-viharban,
mig gázoltuk a bűat és utáltuk a piszkot.
Máskép akartuk ezt, Sokkal szebben akartam.

Gyülölöm a ködök nyirkos ál-óriását;
imádom a naéot, a tág, görög eget,
a szóles láthatárt, hogy elkáprázva lássák
szemeim mindenütt a boldog lényeget.

Lásd, nem kezdtük rosszul. Nem igértünk csodákat
egymásnak; álmodott kincsekről sem hazudtunk:
látjuk, hol rejlenek a szirtek és a gátak
s ha fáradságos is: ormot fog érni utunk.

Mert a vizek fölött s utvesztőkön keresztül
őrt áll a csillagunk, kinek szép neve Lélek
s kik másutt a hegyek fáit tépik tövestül:
elénk hunyásznak az igázott szenvedélyek.

(1922 okt. 31.) **JUHÁSZ GÉZA.**

Szeretet ünnepén

Földre szállt az Ige:
„Békesség! Szeretet!"...
Mégis, mégis ime:
Mennyien szenvednek
Itt szeretet nélkül;...
Szeretet és béke
Hányónkhoz nem tér be
Ünnepi vendégül!...

— — — — — — — — —

Ünnepi vendégül?...
Hát még minden napra!...
Otthont lelve végül:
Közöttünk maradva...

— — — — — — — — —

Földre szállt az Ige:
„Békesség! Szeretet!"
Mégis, mégis ime:
Mennyien szenvednek
Itt szeretet nélkül!...

TIKOS ANDOR.

Karácsonyest

Karácsony estnek áldott hangulata leszállott a földre.

Bognárné is hozzáfogott, hogy feldiszitse kis karácsonyfáját. Kinek, minek készit karácsonyfát? Két éve még az urával rakosgatta a Jézuska ajándékát két kis gyermekének. Akkor még az édesanyja is élt.

Most már nincs senkije többé. Keserü érzés ült a lelkére.

De hogy is hihette, hogy azzal enyhiti meg szegény sajgó szivét, ha ugy tesz mindent, mint azelőtt s azt a négy drága, elbucsuzott fejet magához hivja képzeletében. Az anyját, férjét és két kis gyermekét. Itt vannak, eljöttek, körülmosolyogják. Jaj, de fáj az a mosoly!

Vágyakozva nyujtotta a karját a képzeletcsalta alakok felé. Aztán lehanyatlott az asztalra és sirt sokáig, vergődő zokogással.

Végre lassan erőt vett magán. Nem akar ma rájuk gondolni. Megbocsátja az Ur, ő ma nem fog ünnepelni. Varr még egy darabig, aztán megvacsorázik és lefekszik, mint máskor is szokta. Holnap elmegy a délelőtti szentmisére, mint minden ünnepnapon. De arra, hogy szent karácsony van ma, nem akar gondolni.

Elővette a varrását. Mintha a tü gyors surranásán a lelkét mentené öngyötrő, bus álomképei elől. De hiába. A másnak készülő ruha élénk szine az ő nagy gyászát juttatta eszébe. Megint csak arra az elmult karácsonyra fordult a gondolata.

Letette a himzést. Ideges kapkodással igazitott a varrógépre egy összeállitott ruhát. A varrógép zaja majd elfogja gondolatait.

Azonban pár perc mulva megint csak ott zsongott, hizelgett körülötte az a négy drága, tulvilági arc.

Egy darabig erőszakolta magát a munkára. De nem birta sokáig. Kifáradt a lelke a képzeletével vivott tusában. Vacsoráját kezdte készíteni. Néhány falatot magába erőltetett. A csend keserü magáramaradásáról beszélt, a vacsora a teleült asztalt juttatta eszébe, amire sohasem tudott annyit tenni, hogy elég lett volna. Ujra, meg ujra előjöttek, minden mozdulatnál, minden gondolatnál, a szoba, a butorzat mindegyik részéből.

A diványon ülve, egyszer csak maga mellett érezte az urát, amint két esztendeje, négy háborus év után ujra együtt ünnepeltek. A gyerekek a karácsonyfának ujjongnak, köztük ül a nagymama.

Nem is volt azóta, nem is lesz már soha olyan karácsonya. Háboruban kapott tüdőbajban elsorvadt a férfi. A két kicsit járvány tépte le. Bánat, kimerülés a gyenge nagymamát is sirba vitte. Elmentek mind két rövid év alatt. Ő maradt egyedül. Ilyen lelki kinja nem volt még sohasem, mint ezen az első magányos karácsonyi estén.

Hiába kérte őket, csak magukat hagyják aludni, pihenni; ott voltak.

Éjfélig vivódott, tépelődött lelke bus emlékeiben.

Éjféli misére harangoztak. Fel.

Legszebb czigányzene a „GAMBRINUSBAN" Rác Jancsi és Napoleon hegedü és cseló müvészek 11 tagu zenekarukkal játszanak.

Vakoló kanállal . . .

MIRE MEGVÉNÜLÜNK

(Színpadi jelenet ötven esztendő multva. Szín: egy szabadkőmives páholy belseje. Háttérben óriási karácsonyfa, melyről malteros kanalak és egyéb szerszámok lógnak. A legfelső galyakon több ébredő magyar és szerkesztőségünk irógárdája van felakasztva. Pontos idő: 1972. december 24.)

Dr. Sz. Kánon, nagymester:

Korcs nemzedék! A fára felkötém,
Ki elveinkre hiven őrnődém.
Mienk a lét, a jellem és erő
Csak az halad, ki meregkeverő.
Karácsonyest. Ma finom lesz a koszt,
S a két kezem ma szép jutalmat oszt
Testvéreimnek. Jöjjetek örém:
Közelg a vég, a csontosarcu rém.

(Kalapácsával megüt egy csengőt. Földalatti ajtókon betodul a páholy népe. Mindenki rettenetesen megőregedett, csak ujonnan választott ifju polgármesterünk lepked daliásan.)

Mark Twain polgármester:

Bohó vagyok még ifju és vidám,
Szivem csigát és kis csákót kiván,
S habár a számban nem tartok fogat,
Jó volna nekem egy őiös — fogat.
Kicsiny vasut és szürke hintaló,
E furcsa játék mind nekem való;
Ruhámba' volna cipke és azsur
És ugy hivnátok, hogy kegyelmes ur

Nagymester:

Miket kivántál, azt adom neked,
Csak őrizzed meg *ifju szellemed*

Nemes tanács:

Adjál erőt s a harcot folytatom.
Enyém az ész, bár nem mutatgatom.
Adjál reményt, hogy érdemem leszen,
Mert sok mindenre nincsen éleszem.
S mutasd a telket, mert a vád kemény:
Hová kerüljön Déry-gyüjtemény.

Nagymester:

Miket kivántál, azt adom neked,
Csak őrizzed meg *müveltségedet.*

Psenyicke:

Az életemből van még egy hetem,
Addig talán még elvezethetem
Zenére vágyó városunk zaját,
Figyeld fejemnek hosszu ősz haját.
Irtam beadványt, ujat és nemest,
Meghalligatásra szörnyen érdemest,
Minden betüje szép és megható:
Csak ugy haljak, mint igazgató.

Nagymester:

Tekintve élted roppant nagy korát,
Vigyed tehát a Blüthner-zongorát.
Miket kivántál azt adom neked,
Csak őrizzed meg *harci kedvedet.*

Zoványi-Krausz:

Hogy mit kivánok? Egy kis tüntetést:
Imádom én a fogház büntetést.

Dr Figaró Ferenc:

Hallgasd vezér, a *csöndes ész* fiát,
Adjal te néki ortografiát.
Szivben izzik ős-magyar erő,
Olvasni tud, de irni nem mer ő.

Marceilles:

Tudod, hogy itt már nem vagyok tanár:
Szegedre menni szörnyen kár nekem már!

Az örök Biró:

Legszebb ajándék volna, ugy hiszem,
Ha visszaadnád régi presztizsem.

Egy fejérlelkü ügyvéd:

Lelkem magában ugy unatkozik,
Adjal te vissza nékem egy mozit.
Fejem fölött a vész, a fergeteg
S nyugodt vagyok, ha filmet pergetek.

Nagymester:

Miket kivánok, néktek azt adom
S az ócska maltert felkapargatom.

(E percben általános rémület közepette megjelenik egy 120 esztendős, lerongyolodott külsejü aggastyán.)

Felismerhetetlen agg:

Figyelje ek ti jámbor cimborák,
Az életet már nem birom tovább.
Rongyokba lóg a nadrágom s cipőm,
E furcsa létben elmult már időm.
Kérek tehát egy tiszta kezelőt,
Alsóruhát és kaucsuk-ingelőt.
Az inge őre kérek madzagot:
A női nemre mindig ez hatott;
Kapcát' cipőt és gallért kérek én
S mert elszakadt a régi rossz zekém,
Kérek tehát egy öltöny uj ruhát:
Mester! Ruhát! Ne hagyj, hogy ily kopottan
Kerüljek én a másvilágra át!

(Zokogva térdre esik.)

Nagymester:

Kap uj ruhát ma excellenciád!
Csak arra kérem, hogy tovább is
Őrizze ezt az elegánciát.

(Szin lassanként elsötétedik. Távolban zene alig hallható hangon. Az égből iparengedélyek esnek. Háttérben megjelenik a Déry-muzeum tervrajza. Debrecen város szegényei az ajándékokkal lassan hazatérnek.)

Lisztius

Jézuska a kis beteg angyalainál

A gyermek-klinika karácsonyfája
„Jöjj be hozzánk kicsiny szenvedő hiveidhez"

Szombaton délután 5 órakor megható, kedves karácsonyfa ünnepélyllyel örvendeztette meg kicsiny betegeit a szeretett, „doktor bácsi",

dr Szontágh Félix

egyetemi tanár meleg, jó szive. A tudós professzor fiatal orvosai és jóságos ápolónői buzgó támogatásával a kis hervadt virágaink melegházába a családi otthon karácsonyának aranyos derüjét varázsolta néhany esti órára.

A megható ünnepély a debreceni társadalom számos előkelőségének és a klinika orvoskarának jelenlétében, a gyermek klinika kórtermében felállitott hatalmas, szép karácsonyfa körül, a *Szontagh* professzor megérkezésével kezdődött, akit a karácsonyfa körül üldögélő, vagy a kis ágyaik rácsára kapaszkodó apróságok

kezét csókolom

harsogása fogadott. „Az Istennek szent angyala" eléneklése után G. *Nagy* Béla tiszteletes ur szólott a gyermekekhez atyai melegséggel. Majd egy kis beteg fiucska kérte a Jézuskát; *Jöjj be hozzánk kicsiny szenvedő hiveidhez Ámen.*

Aztán a kis betegek által előadott énekek és versek kedves, hosszu sora következett, melyek közt különösen megfogta a hallgatóság lelkét a *Kovács* Imre orvostanhallgató által irt páros jelenet.

A Nemzeti Hiszekegy

eléneklésével az ajándékozás sorát magok a gyermekek kezdték meg, imakönyvet nyujtván át a jó *Ida* néninek, aki sokat fáradt az ő karácsonyokért; aztán ők vették át ruhaneműből, játékokból és nyalánkságokból álló gazdag ajándékaikat.

A tudós tanárnak és fiatal orvosainak tartozó mély hódolattal emlitjük meg, hogy a szeretet legmeghatóbb debreceni ünnepe a magyar

irredenta jegyében

folyt le. Áldja meg érte őket a mi Istenünk!

Lausanneban semmi remény sincs a megegyezésre

A görög és örmény kisebbségek kivételes jogai az ütköző pont
Az ir felkelők a vasutat és a postát bénitják meg — Sándor szerb királlyá koronázása a politikai helyzet miatt bizonytalan

A lausannei konferencián az utóbbi napokban *békülékeny hangulat vett erőt.* Az volt az általános felfogás, hogy az összes ütköző pontokat sikerülni fog kiküszöbölni és *január 15-én megkötik a prelemináris békét.*

A konferencia tengerszorosok szabadságának ügyében és a kapitulació kérdésében már közel volt a megállapodashoz, amikor a mai napon érkezett táviratok szerint

pesszimista hangulat

lett urrá a konferencia résztvevőin.

A *görög patriarchatus* kitelepitési ügye ugylátszik holtpontra jutott, mert a törökök nem hajlandók a patriarchatus területenkivüliségü jogait és kivételes jogszolgáltatási kedvezményét elismerni. A görög és örmény kisebbség viszont hivatkozik a patriarchatus csaknem ezeréves multjára és az eddig elismert xterritoriális jurisdikciójara, amely szerint keresztény ember fölött nem itélkezett török biró.

Ezt az állaspontot a modern törökök már nem fogadhatták el és igy

a tárgyalások holtpontra jutottak.

Ezzel együtt a török kiküldöttek visszatértek a már eddig elfogadottaknak tartott pontokra és kifogásokat emeltek. A helyzet e szerint most az, hogy

a tárgyalások nem nyujtanak reményt a megegyezésre.

Londonból érkező hirek szerint az irek között fellángolt az

uj szabadságharc.

Most a vasuti és postai forgalmat iparkodnak megbénitani. A kormány ezzel szemben azzal a tervvel foglalkozik, hogy a vasutvonalak mentén *katonailag felfegyverzett őrházakat létesit.*

A Balkánon

Belgrád választásra készül és valószinüleg hangulatkeltés céljából hireszteli, hogy *tavaszra koronázzák Sándor királyt.*

Óvatosságból azonban hozzáteszik, hogy a koronázás időpontjának meghatározása a politikai helyzet alakulásától függ. Valószinü azonban, hogy a belgrádi koronázás hosszu ideig csak mint *terv fog maradni a nagyszerb államért rajongók szivében.*

Kardos László
Debrecen, Kossuth-u 9.
Alapitva 1831-ben.

Menyasszonyi kelengyék, Mindenfajta vásznak, Asztalnemüek, Ágyteritők Barhettek, Kanavászok Saját készitésü Paplanok Matráczok

MEGBIZHATÓ jó minőségü ÁRU határozott áron.

A legjutányosabb.

Tüzállótégla
Timár-utca 11. telefon 10-92. kapható.

Tea-sütemények,
halkonservek, sajtok nagy választékban
Csemegeüzletben
Hungária kávéház mellett. Piac-u. 55.

Kávé, tea, rum,
legfinomabb csemegék, sajtok kaphatók a
Alapitva 1823 Telefon 70
Csanak József K. Rt.
Piac-u. 51. sz. üzletében.

Legszebb téli fajalmák
Batul, Jonathan
Renette stb. stb.
Kontsek Gézánál

kelt, szinte futott le az utcán, a templom felé. Nem birja ki a maganyt. A kis Jézus őt is megenyhiti, hisz örömet, békét hozni jött a földre. Leborult a templom padjára, esdekelt, könyörgött, egész teste végig csuklott a sirásban: „Kis Jézus, adj nekem is békét!"

Nem birta az imát sem sokáig. Körülnézett. Azok az arcok mind örvendők, mosolygók. Mindegyikhez eljött a kis Jézus. Csak ő hozzá nem. Ő az egyedüli elhagyatott arva.

De mégsem! Egyszer csak a szeme nagyon szegényes ruhaju, sápadt, könnyes arcu asszonyra esett. Mellette vézna, szőke lányka. Menynyire hasonlitott az ő Ilonkájához! Alig birta magát tartani, hogy oda ne fusson, szivéhez ne fogja azt a gyermeket.

Szent mise után egy darabig mellettük haladt. Végre megszólitotta az asszonyt ideges küzködő zavartsággal: „Lelkem, a magáé a kisleány? Adja nekem . . . Csak holnapig . . . Ugye nem volt karácsonyfája? . . . Nálam lesz . . . Van több gyermeke is? Azokat is . . . Olyan rettenetes egyedül lenni."

Bognárné összerezzent. Aztán nyugodtabbra kényszeritette a szavat: „Lelkem, lássa, két év alatt halt ki négytagu családom. Nem birom el ezt a magányos Karácsonyt. Hozza el hozzám a gyermekeit, karácsonyfával várom őket. Hozza el őket nagyon kérem."

Félig szánakozva, félig ujjongással igérte az asszony: „Elviszem mind az öt gyermekemet. Egy óra mulva ott leszünk."

Elváltak. Szinte futott haza. Gyorsan tüzet rakott a konyhában, szobában; tésztát sütött, előszedett elrakott ruhácskákat, játékokat, el készitette a karácsonyfát.

Milyen könnyen érezte most magát! Az a két év alatt megszokott ideges kapkodás most nem hagyta el az ujjait. Hanem azért mégis gyorsan ment a munka. És nem fájt. Visszahuzódtak a halottak a szive mélyébe. Helyet adtak a Krisztus szegényeinek. Már az asztalt teritette, amikor bezörgettek.

Gyorsan gyujtogatta meg a kis gyertyakat. Aztán megrázta az angyal csengettyüjét. „Gyerekek, jöjjetek csak, nézzétek, a kis Jézus mit küldött!"

Azok jöttek. Lassan, áhitattal, egetlátó arccal, vigyázó léptekkel, nehogy elrebbentsék azt a csodaszép fát.

Bognárné szivében egy pillanatra felpanaszlott a keserüség: „Miért nem az enyéim?"

De akkor a legnagyobbik leányka, az Ilonkához hasonló, tapsolva, ujjongva futott a fáig, éppen ő mellé: „De szép, de gyögyörü szép, én edes Jézuskám!"

És Bognárné keze lágy simitással hullott a kis szőke fejre és elgyötört arcára rászállott lassan karácsony esténck békés, szent öröme.

Báthy Margit.

HIREK

1922 december 24. (Vasárnap)
Prot.: Ádám és Éva. Kath.: Ádám és Éva
A Meteorologiai Intézet időjóslata: Egyelőre még enyhe, esőre hajló idő várható, később megelénkülő szelekkel, hősüllyedés.
Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 10-től.
Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.
Városi Muzeum nyitva 9—1-ig, délután 2—6-ig.
Csokonai-színház délután „Százszorszép kisasszony".
A Müpártoló Egyesület képkiállitása délelőtt 9—6-ig a városháza közgyülési termében.
Az ipartestület előljáróságának karácsonyfa ünnepélye délelőtt 9 órakor az ipartestületben.
A világitási vállalat tisztviselőinek és munkásainak karácsonyfa ünnepélye délután fél 4 órakor a központi helyiségben.
DVSC—DTE footballmérkőzés fél 2 órakor a vasutas pályán.
Gyógyszertárak közül vasárnap délután és éjjel szolgálatot tartanak: Kigyó Magyar Korona, Csillag, Isteni Gondviselés.

1922 december 25 (Hétfő)
Prot.: Nagykarácsony.
Kath.: Nagykarácsony.
Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.
Csokonai-színház este fél 8 ó rakezdettel „Babavásár" operett. Délután 3 órakor „Gésák".
A Müpártoló Egyesület képkiállitása délelőtt 9—1-ig.
A Csapókerti Olvasó Kör müsoros délutánja délután 4 órakor a kör helyiségében.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, II. Rákóczi, Nádor, Csokonai, Reménység.

1922 december 25. (Kedd)
Prot.: István. Kath.: István
Közművelődési Könyvtár nyitva déle őtt 9—12 ig.
Városi muzeum nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 2—4-ig.
Müpártoló Egyesület képkiállitása délelőtt 9—6-ig.
Csokonai-színház este fél 8 órakor „Hamburgi menyasszony. Délután „Liliom".
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgalatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

1922 december 27. (Szerda)
Prot.: János. Kath.: János.
Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.
Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig, délután 2—6-ig.
Csokonai-szinház este fél 8 órakor „Arany borju". D) bérlet. Bemutató.
Müpártoló Egyesület képkiállitása délelőtt 9—6-ig.
A ref. presbitarium ülése délután 4 órakor az egyház tanácstermében.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszarvu, Isteni Gondviselés, Csillag, Sas.

— Ozory István rendőrtanácsos. A Kormányzó *Ozory* István m. kir. államrendőrségi kapitánynak a rendőrtanácsosi cimet adományozta. Ozory István hosszabb ideig Nyiregyházan teljesit szolgálatot.

A városi Statisztikai hivatal figyelmezteti a gazdákat, hogy a terméseredmények bejelentését az ünnepek alatt is lehet végezni vasárnap és kedden. Hivatalos óra d. e. 9—12-ig. Bejelentésre kötelezett az, aki legalább 20 holdnyi vagy nagyobb területü földet müvel. (Városháza, földszint 6. sz.)

— A hármas honvédek Szathmáry Sándor temetésén. A 3-as honvédek bajtársi egyesületének tagjai tragikus halált halt bajtársuk. *Szathmáry* Sándor pénzügyi fogalmazó temetésén testületileg vesznek részt. Gyülekezés december 24-én délután háromnegyed 2 órakor a Csapó-utca 27. szám alatti gyászháznál.

Vetéssy Károly koszoru megváltás cimén 1000 koronát adományozott a Hajduföld segély-alapja javára. Köszönettel nyugtázzuk.

— Ferenczy Károly — igazgató. *Ferenczy* Károlyt, a *Magyar Távirati Iroda* debreceni fiókjának vezetőjét — mint értesülünk — a vállalat igazgatójává léptették elő. Ez a kitüntető előléptetés a magyar sajtónak egyik legkiválóbb munkását részesiti abban az elismerésben, amelyre a Tiszántul hirszolgálatának fáradhatatlan megszervezésével hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Ferenczy Károly rövid idő előtt foglalta el nehéz, sok munkát és tapintatot igénylő állását Debrecenben s rövid másfél esztendős müködése alatt ugy sajtókörökben, mint a legelőkelőbb társadalmi rétegekben a legteljesebb megbecsülést és szeretetet tudta kivivni magának és vállalatának.

Amikor örömmel regisztráljuk ezt a kitüntető előléptetést, reméljük, hogy a Magyar Távirati Iroda uj igazgatója előkelő állásában továbbra is körünkben maradva tántorithatlan harcosa marad a tárgyilagos uri felfogásu, gyökeres magyarsagu sajtószellem megteremtésének, amelyért eddig is oly fáradhatatlanul dolgozott, mint a legjobb kollega és önzetlen barát.

— Presbiteri ülés. A debreczeni református egyhaz december 27-én, szerdán délután 4 órakor az egyház tanácstermében gyülést tart. A tárgysorozaton 13 ügy szerepel.

— Megjelent a Fehér Ujság 16 oldalas karacsonyi szama. Egyes szam ára 50 korona.

— Elitélt tolvajok. A debreceni királyi törvényszek szombaton délelőtt tárgyalta a lopás és orgazdasággal vádolt *Kiss* Sándor, id. *Juhász* György, ifj. *Juhász* György és *Nyekitó* János bünperét, melyet az által követtek el, hogy 1922 év tavaszán *Dukai* János körösszakáli gazdálkodónak udvarára behatoltak és onnan *több rendbeli lószerszámot vittek el* illetve adtak tovább egymásnak. A biróság a vádat igazoltnak találta a tanuk és Kiss Sándor beismerő vallomásából s Kiss Sándort *3 havi ifj. Juhász Györgyöt 3 havi, Nyekitó Jánost 2 havi fogházra, id. Juhász Györgyöt pedig 6 hónapi börtönre itélte.*

— Mert a jegyese elhagyta. *Miller* Lajos 21 éves honvéd, cipészmester öngyilkosságot követett el, *felakasztotta magát a mestergerendára.* Mire észrevették tettét s levágtak a kötélről, már kiszenvedett, Miller szerelmi bánatában követte el tettét, mig ő a katonaságnál szolgált, jegyese elhagyta. Emiatt annyira elkeseredett, hogy a halált választotta.

— Szidta a csendőröket. *Kincsa* János kisvárdai lakos 1921 májusában Kepi Antalné 86 éves asszonyt *megöléssel fenyegetett.* A csendőrök, kikhez az asszony segitségért folyamodott — Kincsát bekisértek. Ez ut közben, *válogatott gorombaságokkal szidta le őket.* — A debreceni királyi törvényszék az ügyben szombaton tartott tárgyalást s Kincsa Imre bünösségét megállapitva öt *8 napi fogházra itelte.*

— Hajduhadház várossá alakul. A régi hat hajdu város közül Hajduhadház, Hajdudorog és Hajduszovat a mult század utolsó negyedében, községgé fejlődtek vissza, mert a községi közigazgatás olcsóbb volt. A visszafejlődés azonban hátrányosnak bizonyult s Hajdudorogon és Hajduhadházon most mozgalom indult meg a három évszázados városi szervezet vissza nyeréséért. Mint a *Hajduföld* értesül, Hajduhadház mozgalma sikeres lesz, mert a belügyminiszter rendezett tanácsu várossá való alakulását jóváhagyta. Hajduhadházon már a polgármesteri állásra is van jelölt, dr *Veszprémy* Zoltán ügyvéd és földbirtokos személyében.

— 500 mázsa ipari szén eladó Péterfia 42. Keresztépület.

— Izlelje meg Albert konyhajat. Olcsó és kitünő, az már igaz!

— A Move vagyonmentő vásárba bendott tárgyak tulajdonosait kérjük, hogy az eladott tárgyak értékét és a visszamaradt tárgyakat december 27 és 28-án vegyék át a vásár helyiségében.

— Megégett kisleány. Borzalmas szerencsétlenség történt Hajdudorogon. *Cs. Nagy* Erzsébet öt éves kisleány szülei távollétében a kályhában égő tüzzel játszott s szalmát rakott rá. A kipattanó szikra lángbaborította a kisleány ruháját, aki oly sulyos égési sebeket szenvedett, hogy *belehalt* az égési sebekbe. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— Eljegyzés. *Hobl* Albert eljegyezte *Bagosy* Mariskát. Minden külön értesités helyett.

— Harom fogásból álló kitünő menü ebéd 120 korona, két fogasos vacsora sült körettel és tészta 120 korona. Egy zóna adag délelőtt, délben és este 45 korona. 1 liter pompás ezerjó bor 120 korona. 1 pohár részvény udvari sör 34 korona. Előzékeny, pontos kiszolgálás biztositva. A kártyajátékra az engedélyt megkaptam. A n. é. közönség szives pártfogását kérem. Tisztelettel Albert Belvárosi Éttermi és Kávéház tulajdonos, Debrecen sz. kir. város székházának szuterenjében. Bejárat Városház-utcából.

— Viz helyett marólug. *Szabó* Károly borbélymester, aki a körlet kórházban fekszik, tegnap éjjel megszomjazott. Az ágya mellett levő asztalra nyult egy pohár viz után, azonban tévedésből *a sötétben abból a pohárból hajtott fel, amelyben marólug volt.* A mentők részesitették első segélyben. Állapota nem sulyos.

— Ahol a munkaadó nem felejtkezik el a munkások karácsonyáról. Megható példáját adta a Debreceni Vas és Rézbutorgyár R. T. igazgatósága szombaton este annak, hogy a munkaadót mire kötelezi munkásaival szem a keresztyénség. A szeretet ünnepének előestéjén szép ünnepség keretében nyujtotta át *Sesztina* Jenő elnök a gyár munkásainak az igazgatóság által felajánlott karácsonyi ajándékokat. Sok hasonló példa után ez a keresztyéni megemlékezés is a nemes szivü elnök városszerte ismert emberbaráti jó szivét dicséri.

— Elhunyt pénzügyi fogalmazó. Szülei szivünk soha el nem mulo fájdalmával tudatjuk egyetlen fiunk és rokonunk nevében is, hogy rajongásig szeretett felejthetetlen drága gyermekünk, a legjobb testvér és rokon, **Szathmáry Sándor** m. kir. pénzügyi fogalmazó, volt tart. hadnagy, ifju élete 28 ik évében a sors kifürkészhetetlen akaratából, reményteljes életét befejezte. Elköltözött drága kincsünk földi maradványait 1922. december 24-én vasárnap délután 2 órakor fogjuk a Csapó-utca 27-ik számu lakásunkon a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe végső nyugalomra helyezni. Temetésére rokonainkat, barátainkat, jóismerőseinket, elhunyt kedvesünk pályatársait és jóbarátait összetört szivvel meghivjuk. Debrecen, 1922. december 23-án. Örökké gyászolunk elröppent boldogságunk. Vigasztalhatat an szülei: Szathmári János és felesége Medgyessy Karola, egyetlen fivére, ifj. Szathmáry János, nagybatyja és nénje Timkó György és neje Szathmáry Julia. A temetést Csurka (Kegyelet) temetkezési Vállalat Kossuth-utca 8. szám rendezi.

— Höchtl Margit zongoramüvésznő, kiknek concertjei mindig a legszebb publikumot vonzották, a zongora poétája, jövő év elején hangversenyezik Debrecenben. Müsora maga is meglepetés lesz. Debrecen keresztyén társadalma figyelmét felhivjuk erre a nagy zenei eseményre. Müsorán Schumann fis moll szonáta, Mozart a dur szonata, Frank Caesar preludiuso és fuga, Chopin 24 preludeje szerepelnek.

— Karácsonyi ünnepség a villanygyárban. A városi villanyvilágitási vállalathoz nagymennyiségü szeretet adomány érkezett Amerikából, melyet a munkások gyermekeinek december 24-én délután fél 4 órakor szép ünnepség keretében oszt ki a vállalat igazgatósága.

— *Egyesületi és társadalmi élet.* A *DMTK* Szilveszterkor nagyszabásu táncmulatságot rendez a nagyállomás I. és II. osztályu éttermében este 8 órai kezdettel. Élénk emlékezetében vannak még a közönségnek a DMTK eddigi jól sikerült müsoros estéi és táncmulatságai. Az agilis rendezőség most is mindent elkövet, hogy a táncestély fényesen sikerüljön s az előjelekből itél e a közönségnek egy kitünően sikerült mulatságban lesz része.

Cserkészek karácsonyi ünnepélye. A Máv. mühely tanoncaiból alakult *Egyetértés* cserkészcsapat ma, vasárnap délután 4 órakor a Mav. mühely éttermében karácsonyfa estét rendez, amikor a saját maguk által készitett ajándek tárgyakat kiosztják 120 munkáscsalád gyermekének. A karácsonyfa ünnepélyen az érdekelt ödöket szivesen látják.

— Az egyetemi ifjuság karácsonyi ajándéka. Önmagához méltó karácsonyi adománnyal lepte meg a debreceni egyetem ifjuságát Hajdu vármegye közönsége. Ugyanis legutóbi közigazgatási bizottsága elhatározta — és erről az illetékes tényezőket már értesitette is — hogy hajduvármegyei illetőségü debreceni egyetemi hallgatók felsegitésére 200,000 menekült debreceni egyetemi hallgatóknak ugyanily célra 100,000 koronát adományozott. A jótékonysági mozgalmak egyetemi vezetőiben, de az egész egyetemen is osztatlan örömet keltett a fejedelmi adomany amelyet őszinte hálával fognak megköszönni ifjuság és tanárai egyaránt.

— Evangélikusok! Jelentkezzetek! Egyházi nevkönyvünkből még sokan hiányoznak. Kérem Debrecen városában és a vidéken lakó összes evangelikusokat, akik névkönyvünkben még nem szerepelnek, hogy pontos cimüket velem közölni szivesek legyenek. Egyházunknak szüksége van minden evangélikus támogatására. Farkas Győző, lelkész.

— Déri Frigyes a régészeti ásatásokért. Déri Frigyes kormányfőtanácsos, a debreceni Déri-muzeum alapitója dr. Csürös Ferenc tanácsnokhoz irott levele szerint ismét tekintélyes összeget, huszezer koronát utalt át a debreceni Ipar és Kereskedelmi bankhoz, azzal a rendeltetéssel, hogy *Zoltai* Lajos folytathassa a Berettyó mellékén levő őstelepeken való ásatásokat. Tavaszszal valószinüleg a pocsaji Leányvár nevü őstelep kikémlelésére kerül a sor, melyhez a Leányvár tulajdonosa, gróf *Zichy* Ágost már beleegyezését is adta. Déri Frigyes ezekre az ásatásokra ez ideig negyvenötezer koronát adományozott.

— Nyugati jogrend. Dublinban megint kivegeztek hét republikánust. November 17-e óta 19 re szaporodott a kivégzések száma. Dublinban két bombát vetettek egy autóra, amelyben a nemzeti hadsereg tisztjei ültek.

— A városi muzeum hirei. *A városi muzeum* Karácsonykor kétszer lesz nyitva a közönség előtt, vasárnap és kedden; mindkét napon d. e. 9—12 és d. u. 2—4 óra közt. Belépés dijtalan.

— „Meteor" mozgó ünnepi müsorai: Vasárnap *Jim Bull*, amerikai attrakció. Előadások délután 3 és 5 órakor. Karácsony napján *A tüzes vas*, amerikai nagy dráma. Karácsony másodnapján *Cavnai fegyenc*, kalandor dráma. Jegyelővétel szombaton 10 órától.

— Uj épitőmester. Budapesten az épitő mester megvizsgálására szervezett bizottság előtt Erdődy Lajos debreceni épitő mester a vizsgát sikerrel letette.

— Karácsonyi ajándékoknak alkalmas háztartási cikkek nagy választékban kaphatók Sesztina Lajos vaskereskedésében.

Höchtl Margit zongoramüvésznő 1923 január 9-én tartja hangversenyét a Zenedében. Jegyek a Méliusnál.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen

Halott legény Isten várása

Kovács-Varga Áron
bément Szeredára,
kajlaszarvu két üszőjét
hajtotta vásárra.

Elől megy a jószág,
utána az Áron,
mögötte meg kilenc zsandár
lépked egysorjában.

Kilenc oláh zsandár
Öreg-erdő mellett
csak elvette két üszőjét
a Varga-gyereknek.

Össze is kötözték,
árokba bédobták,
bajnétjukat a szivében
még meg is forgatták.

Delet harangolnak
csiki Szeredába'
s halott legény, véres legény
csak feküdt magába'.

Föl az égre bámul
nagy, konok szemekkel,
Öreg-Isten jaj de szánja
angyalseregekkel!

Két éjszaka, két nap
föl az égre bámul
Öreg-Isten fájó könnye
legördül és ráhull.

Lenézett az Isten
harmadnap estére
és mégsem hunyódik a két szem,
csak azért se, még se.

Meg is szólal immár
szomoruan, végre:
— Édes fiam, Áron fiam
mért nézel az égre? —

Kovács-Varga Áron
kinlódva felhördül:
Haj, te Isten, Öreg-Isten
messze vagy a földtül!

Messze vagy a földtül,
jó Székelyországtól,
azért nézlek, hogy idenézz
égi magasságból.

— Édes, Öreg-Isten
te bosszudat várom,
meddig nézed bosszulatlan
az én rut halálom?

— Édes Öreg-Isten
villámodat várom,
mikor sujt már véges-végig
rab Erdélyországon?

Szemem le nem hunyom
s föl az égre nézek,
ameddig a bosszuállást
te meg nem igéred!

S mikorra kigyulladt
Göncöl-szekér rudja:
halott legény békességgel
két szemét lehunyta . . .

GYULA DIÁK.

Nagyszerbia napjai meg vannak számlálva

Készül az olasz—török leszámolás
A kisantant már de fakto megszünt
Egy előkelő balkáni diplomata nyilatkozata

Budapest, 1922 dec. 23. Alkalmam volt egy Budapesten átutazóban lévő balkáni diplomatával beszélgetni, akinek nevét érthető okokból nem hozhatom nyilvánosságra és aki a következőkben volt szives tájékoztatni a balkáni helyzet legujabb kialakulásáról:

Balkáni háboru elkerülhetetlennek látszik

Némelyik percben ugy látszik, a háboru kitörése már csak órák kérdése. Az bizonyos, hogy tavasznál tovább nem tarthat a jelenlegi feszült helyzet. Belgrád lázasan fegyverkezik, a Szkupstinában egyremásra szavazzák meg a fegyverkezési hiteleket, a hadkötelezettségi törvényt kiterjesztik, most már a férfiak 60 éves korig fegyverkötelesek, sőt még a nők is hadimunkára kötelezettek,

folynak a csapatösszevonások

szóval készülnek az ujabb leszámolásra ősi ellenségünkkel, a törökökkel, akik most váratlanul ujra feltüntek a sok vértől öntözött balkáni háborus szintéren, ott ahol a könnyelmüen felidézett világháboru elején szemben állottak a nagyravágyó szerb aspirációkkal.

Ma azonban a helyzet sokkal rosszabb. Most nem áll Szerbia mögött a mindenható cár az orosz hadsereggel és hatalmas szövetségeseivel. Ma már *az orosz birodalom cári hatalmával együtt a multé* és a szerencsétlen éhező orosz nép jövője a történelem méhében vajudik.

Északon

ma csak egy barátja van Szerbiának,

a *csehszlovák köztársaság*, ez is annyira el van foglalva a belső bajaival, pénzügyi katasztrófájával, a kisebbségek felszabadulási törekvéseivel. hogy aligha remélhető, hogy a vitéz cseh légiók hagyományaikhoz hiven felemelt kézzel rohamozni induljanak Szaloniki felé.

Annál kevésbbé várható ez, mert ha a csehek egyedüli haderejét, a legionáriusokat leküldenék a Balkánra, először is hadmüveleti vonalát veszélyeztetné egy esetleges oldalmozdulat

olasz részről,

másrészről a kombattans csapatoktól kiüritett felvidéken a felszabadulást alig váró tótok, rutének, németek csak hamar élénk tevékenységet fejtenének ki és a forradalmi mozgalmak elfojtására csak egy megoldás kinálkozna és pedig az, hogy kénytelenek lennének magyar csapatokat behozni a rend helyreállitására, már pedig ez esetben le kellene mondaniok arról a reménységről, hogy a bevonult magyar csapatok valaha kiüritsék a felvidéket. Cseh segitségre tehát Szerbia nem számithat, mert elég azoknak a maguk baja.

De hasonlóképen **rosszul áll Szerbia a többi szövetségeseivel is** és ezért merült fel diplomáciai körökben már a lausannei konferencia megnyitásakor az a gondolat, hogy *a kisantant de facto már megszünt.* Megszünt azért, mert elvesztette máról-hónapra a raison dietre-jét, a létezési okát. Az ujonnan alakult hatalmi érdekcsoporttal szemben tehetetlenül áll a kisantant, melynek egyik tagját

Görögországot végérvényesen megverték

a törökök, egy másik tagja, Románia pedig területileg nincs érdekelve a Balkánon, amugy pedig bajosan avatkozik be Szerbia szép szemei kedvéért a háboruba. Különben is a román elvek ellen való a nyilt szinvallás a háboru elején, mert ők erejüket a végére szokták tartogatni, amikor egyszerüen a győzők mellé állva részt kérnek a zsákmányból. Különben is valószinütlen, hogy Románia az olasz érdekek ellen harcba bocsátkozik. Bulgáriát pedig érdekei inkább a

törökök oldalára parancsolják

A magára hagyott Szerbia helyzete semmiképen sem irigylendő. Külpolitikailag teljesen elszigetelten nem számithat sem a kisantant, sem a nagyantant támogatására, sőt a nagyantant egyik államával, Olaszországgal most ellenségképen néz farkasszemet, pedig az olaszok értékes támogatásának a világháboruban nagyon sokat köszönhetett Szerbia.

Olaszország Törökországgal, Albániával együtt, számitva Szerbia belső ellenségeire ugy látszik, eredményesen

készül megkezdeni a harcot Szerbiával

és mig Olaszország hivatalosan nem fegyverkezik ugyan, a fascisták katonai tábora annál jobban készülődik a Szerbia elleni vállalkozásra. Szerbia viszont minden tekintetet félretéve már hivatalosan is fegyverkezik és

készül a végső leszámolásra.

A szerb kormányválság megoldása azt bizonyitja, hogy az ellenzék leszerelése és az összes nemzeti erők egyesitése már is kudarcot vallott. *Pasics* ujra a radikális pártból kényszerült kormányt alakitani és ez ellen a pártkormány ellen tovább folyik az elkeseredett belső harc.

Nagy Szerbia napjai ugy látszik meg vannak számlálva. A sok leigázott a nép, a horvátok, a montenegroiak, a szlovénok, a mohamedánok, a magyarok boldogan várják azt az időt, mikor önrendelkezési jogukat visszanyerve szabadon dönthetnek sorsuk felett. Ugy látszik, hogy ennek a szebb jövőnek körvonalai már lassan kezdenek kibontakozni.

Muhoray György.

Speciális

szőrme és keztyüfestés mély feketére és minden szinre felelősséggel. Női és férfi kalapok, mindennemü fonalak feléritése és festése minden szinre minta után, rögzitéssel napállóan, tömegmunkákat elvállalok, gyorsan és pontosan készitek.

HUNGÁRIA gőzmosó kelme- és ruhafestő vegytisztitó vállalat Debreczen, Péterfia 4.

Cégtulajdonos

LIBÁNDY ANDOR

PATAKI JÓZSEF

auté-, motor- és gépjavitó műhelye
Debreczen, Erzsébet-utca 22.
Elvállal minden szakmába vágó javitást.

*Világsajtó multja és jelene.

A kinaiak, babilonaiak és a római birodalom, fatáblákra vésett, hátramaradt irásai *a könyvnyomtatás legkezdetlegesebb formái.* A klerus, a *középkor* elején a kolostorokban és egyetemeken tanitó papjainak, szerzeteseinek kézi irásával és biblia másolataival a tudomány és müvészetek fejlődésének legmegértőbb patronusa volt. A jezsuiták alapos és kitartó tudományos buvárkodása a renaissance korábaa egyik főtényezője volt a szellemi életnek, az irodalom fejlődésének.

Gutenberg János, mainzi nyomdász nevéhez füződik a könyvnyomtatás feltalálásának dicsősége. 1440-ben sikerül kezdetleges tákolmánya segitségével az első nyomdaterméket kinyomtatnia: a hires 36 soros bibliát. Ebből sajnos, csupán egy példány maradt reánk. 1445-ben kiadja a már technikailag is valamivel tökéletesebb 42 soros bibliát. Két mainzi polgár: Johann Fust és Peter Schöffer segitségével kiszélesiti vállalkozását. Hamarosan hiressé válik, Mikor 1460-ban főmüvét: a „Katholikon" cimü latin szótárt kiadja, már Európaszerte ismert neve és nyomdája. Találmánya igen gyorsan népszerüvé válik, amely a XV. század végén már tizenhat országban szabadalmat nyer. A Gutenberg-rendszerü nyomdák száma már ezidőtájt meghaladta az ezret. Egyedül Németország 44 nyomdával rendelkezett. Európa minden nevezetesebb városában volt egy-egy nyomda.

Gutenberg találmánya a könyvnyomtatásnak, az irásnak mechanikus sokszorositását a szétszedhető és ujból összerakható fabetük rendszerével oldotta meg. Gutenberg sajtója a fapálcikák alkalmazásából állott. Minden egyes betüt külön fapálcikára vésett, ezeket, — ahogy azt a szavak és sorok kivánták — összerakta, majd sajtóval kinyomtatta a könyv lapjait. Utána ismét szétszedte a betüket, hogy a következő lap betüanyagát ujra összerakhassa. Később, miután a fapálcikák igen törékenyek voltak, azokat ólombetükkel helyettesitette.

Az ólombetüs nyomdarendszer lényegesen megkönnyitette a könyv, röpirat- és ujságnyomtatást, amely utóbbi, a római és kinai kisérletezésektől eltekintve, a XVI. század közepén vonult be a világsajtó gyermekkorának lapjaira.

A legelső ujság körül még ma is megoszlanak a vélemények. Vannak, akik a római Acta diurn, urbis et populi-t, mások, akik a Kr. előtt 59-ben Julius Caesar korában táblákra vésett Acta Senatus-t tartják az ujságok legkezdetlegesebb előfutárjainak. A német tudósok viszont, a Kr. után 713-ban Pekingben kiadott King Pao-ban vélik felfedezni az első ujságot, amely 1351-től kezdve több századon keresztül rendszeresen meg is jelent. Miután az ujság két főjellemvonása: a hirszolgálat és a rendszeres megjelenés, a német felfogás helytálló volna, ha a King Pao a hirszolgálati követelménynek is megfelelne. A római Acták semmiesetre sem tekinthetők az ujságok előfutárjainak, mert mindkét követelménynek hijával vannak. Igy tehát nem marad egyéb hátra, mint a világsajtó

*Cikkeinket dr. *Czakó* István miniszterelnökségi sajtó előadó kitünő, hézagpótló müvéből vettük át, amely most jelent meg *A világsajtó multja és jelene* cimmel a *Külügyi Társaság* kiadásaban a karácsonyi könyvpiacon.

legelső megnyilvánulását két későbbi XVI. századbeli sajtóorganumban keresni.

Az 1566-ban Velencében „Notizie scritte“ és az 1588-ban Kölnben „Relationes Semestrales“ cim alatt alatt megjelenő két lap a világsajtó két legrégibb legrégibb hajtása. Az u. n. levél ujságok, majd a hosszu ideig megjelenő Die Zeitung, nemkülönben az 1568-ban először kiadásra került Kriegs Zeitung aus Niederland csupán nevezetesebb alkalmakkor (királykoronázás, háboru, felfedezések stb.) jelentek meg. A török háboruk ujságjai, Bécset ostromló hadsereg lelkesitő szózatai, inkább röpirat jellegével birtak, épenugy, mint a XVI. század elején megjelenő tudományos leirások. Különösebb természeti jelenségek, felfedezések, ritka tropikus állatfajták ismertetése volt e röpiratok tárgya, később a nagy népszerüségnek indult csillagászat kérdései érdekelték leginkább a müveltebb társadalmat. A pápaság és császárság közötti hosszu viszálykodás szintén sokáig lekötve tartotta az intelligencia érdeklődését.

A XVI. század német röpiratai tulnyomólag ez utóbbi kérdéssel foglalkoztak. Kolumbus Kristóf 1493-ban kiadott, Amerika felfedezését tárgyazó uj levelei, valamint a mohácsi vészt kommentáló Neue Zeitung szintén a nevezetesebb röpiratok csoportjához tartoznak. Az 1590 Frankfurtban meginduló, a posta utján is sok példányban szétküldött Nachrichten már az ujságok sorát nyitotta meg, amelyek különösen Németországban és Hollandiában lassan ugyan, de meglehetősen elterjedtek. A francia, olasz és angol ujságok kezdetleges cimei: Novellae, copeyen, avvisi, novelle, notizie, gazettes, courants, news a XVI. század folyamán általánossá váltak. Minden nagyobb európai városnak meg volt a maga courants-ja vagy notizie-ja. Az első ujságnak a már emlitett velencei Notizie scritta-nak egy gazetta volt az ára. Innen az ujság francia és olasz elnevezése. És bár cca 1000 ilyen „notizie“ jelent meg a XVI. század folyamán, az első igazi hirlap megjelenése a XVII. század közepére esik. A notiziek nem fejlődtek hirlappá. A napilap jellegzetes formáját, beosztását, tartalmát uj alapokon kellett kifejleszteni. A hirlap tulajdonképeni első hazája Németország volt. A német hirlapokat rövid egymásutánban követték az angol, amerikai és francia hirlapok.

A XVII. század első fele a hetilapoké. 1650—1790-ig legnagyobbrészt hetenkint kétszer-háromszor jelentek meg a lapok. 1790—1848-ig kialakul a napilapok állandó tipusa. 1848-óta még tökéletesebbé válik a sajtó; naponta két-három kiadást adó lapjai ma már nem tartoznak a ritkaságok sorába.

A római relationes semestrales-ektől a londoni Times-ig hosszu volt az ut. Keservesen nehéz küzdelmet kellett megvivnia a világsajtónak, hogy jelentőségét állandósitsa. A XVIII. és a XIX. század részleges jelentőségü sikerei után, e század volt az, amely a sajtó nagyhatalmi jelentősógét kialakitotta. Ma a sajtó több mint hatalom. Egy kényes szerkezet, amelyet csak az tud korrektül kezelni, akiben él a lelkiismeret és feltétlen igazságszeretet. Igen sokszor visszaélnek a sajtó monopolisztikus helyzetével. A példáért nem kell messze menni. Sokszor uniformizálják a közvélemény meghóditására. Más alkalommal álruhába öltöztetik, hogy hamis jelszavak hangoztatásával, egyesek céljaiért kockára tegye a legkényesebb tulajdonságát: becsületét. Jelentősége mégis egyre nő. És kialakul lassan a világsajtó egész rendszere. A sajtóethikailag megtámadhatatlan u. n. hirszolgálati sajtótól kezdve, a megvásárolható politikai sajtón keresztül az u. n. üzletisajtóig, ma már minden egyes lapnak megvan a jellegzetes ismertető jele.

Magyarország egyetlen csillagvizsgálójában.

Látogatás a svábhegyi observatoriumban.

A svábhegyi fogaskerekü apró mozdonya, amely olyan, mintha orra akarna bukni, megindult és elkezdte föltaricskázni a hegyre két kis vasuti kocsiját. Elindultam megnézni az ujonnan épitett obszervatoriumot.

Sürü, vastag köd feküdt a hóborította völgyekben. A kisvonat lassankint kitolt bennünket a ködből a hegygerincre és alattunk a ködtenger, felettünk a tiszta ég. Csendes embernemjárta tiszta havon iparkodtam a Mátyás király-ut 32-es számu villája felé, amelyet az állam rekvirált el az Ógyalláról menskült csillagvizsgáló intézet müszerei részére . . ,

Hontalan távcsövek . . .

A nyaraló egyik szobájában van elhelyezve az igazgatóság irodája, ahol Tass igazgato fogadott, akivel együtt átmentem egy nagyobb terembe s ha nem lett volna érdekes a látvány, amely elém tárult, azt mondhatnám, hogy szomoru volt.

Hontalanná lett refractorok állottak itt sorban, egymás mellett, mint a kutgémek, szomoruan, mint akiknek a szemét szürke hályog fedi és nem láthatják a csillagok világosságát. Tass igazgató ur volt szives elmondani a még csak embrionális állapotban levő telep történetét, amely felé csendes ballagással indultunk meg a fagyos csillagos estén.

A menekülő observatorium.

Mikor 1918-ban a csehek nekiindultak a Felvidék megszállásának, az Ógyallai csillagvizsgáló intézet igazgatósága sietett megmenteni a még megmenthető müszereket. Ekkor a Budapestre hozott müszerek számára egy uj obszervatóriumról kellett gondoskodni és erre a célra a főváros 40 ezer m² területet adományozott a csillagvizsgálónak.

Az állami budgetbe is bekerült az obszervatórium épitésének a költsége, de sajnos az állam belső berendezésekről nem tud gondoskodni. Ennek a megszerzése a társadalom áldozatkészségére vár. És méltán várhatja az intézet a tehetősebbek támogatását. Hiszen a német társadalom, amely mégis csak rosszabb gazdasági viszonyok között van, mint a magyar agrár osztály.

A német példa.

Einstein elméletének igazolására harmincméter magas kupolát emeltetett pusztán a saját erejéből. És a külföldi obszervatóriumok pedig már régebben, mint egy éve, egy millió korona értékü könyvvel siettek az obszervatoriém felsegitésére és további támogatásukat attól tették függővé, hogy az intézet a magyar társadalom segitségével tovább fejlődjék. A svábhegyi csillagvizsgálónak, az ő véleménye szerint is, oly kitünő fekvése van, hogy kellő felszereléssel Európa egyik legjobb csillagvizsgálója lenne.

A magyar társadalom „támogatása.“

Az intézet igazgatósága 1922. juniusában felhivást bocsájtott ki, amelyben adakozásra szólitotta fel a társadalmat. És a társadalom? Tisztelet a kivételeknek, de „difficile est satiram non scribere.“ Hoyos-Wenheim Fülöp gróf (100.000 K) és néhány ipari és kereskedelmi vállalat kivételével nevetséges adományokat juttattak az igazgatóság kezéhez. Csak egy példa: Győrvármegye 1000 koronás adománnyal szerepel a listán. Ennél Gyoma nagyközség is többet, 3000 koronát adott . . .

Közben felértünk a villától fél órányira levő telek két elkészült épületéhez. Az egyik szobában egy nagy márványtömbön, mint oltáron áll az intézet passage müszere, amely az idő és a földrajzi helyes meghatározására szolgál. Innen betértünk az elsőnek elkészült kupolába, amely olyan, mintegy görög templom és a kupolája fenyőtoboz pikkelyeihez hasonló.

Pillantás a csillagok világába

Szép nagy ekvatoriál áll itt és mikor Tass igazgató egy fogantyut forgat meg, lassanként szét nyillik a kupola fedele és beragyog az ég. Beállitjuk a reflectort és átnézve rajta egymásután tünnek fel csillagok helyett, a fényes, világokat sejtető gömbök. Látom a népies Göncölszekér csillagait, az előkelő koronát, a poétikus lantot és Pegázust, a Casiopeiát és minden csillag egy-egy gyönyörü gömb, illetőleg korong alakját veszi fel a reflector lencséje alatt.

A mi csillagászatunk természetesen még csak megfigyelésekre szoritkozik és a szférikus asztronomiával, a teorikus asztronomiával és végül az égi mechanikával, amely mint a nagy törvényszerüséget, a csillagok látszólagos, valóságos mozgásait és az őket szabályozó erőket kutatja — nem foglalkozhatik. Egyelőre emberfeletti munka az is, hogy az uj obszervatoriumot talpraállitsák. Elég baj, elég szomoru, hogy ide a tiszta légiokba, ahová szinte a szférák zenéje is lehallatszik, felcsapkodnak az anyagi élet keserves nyomoruságai.

Feltámad még a magyar astronomia

Még sokat beszélhettem Tass igazgató urral, aki hittel harcol a magyar asztronomiáért. És bizik abban, hogy a magyar asztronomia fel fog támadni, mert hiszen a tudománynak mindig szomoru volt a sorsa — anyagiakban. — Hiszen már Kelet is mondja, hogy a „világ annyira bolond, hogy az öreg eszes mamát, az asztronomiát, csak leányának, az asztrologiának csalafintaságával lehet neki bebeszélni és behazudni, mert a csillagászok fizetése oly csekély, hogy bizonyosan éhen halnának, ha a leány nem keresne semmit.“ De mit tegyenek máma, mikor már a leánynak sem lehet keresni?

Az égről lefutott egy csillag, de hiszem hogy nem a magyar asztronomiáé, mert bizom a magyar tehetős társadalom áldozatkészségében.

Mikor barátságosan bucsut vettem, már a Nap vörösfénye ragyogott végig a havon. *Szigethi Endre.*

A világsajtó jelentősége.

Scribere necesse est, vivere non necesse! — mondották a régiek, akik, amikor még nem is ismerték a sajtót és ujságokat, ily nagy megtisztelésben részesitették az irástudományt és annak mestereit. Már születése előtt körültömjénezték a leendő nagyhatalom előfutárjait. Az ötszáz esztendővel ezelőtt általánossá lett régi mondás, ma is megállja a helyét. Ha nem is oly kizárólagossággal, mint Gutenberg korában. Egy közel ötödféléves világháboru után, amelyet a sajtó háboruskodása vezetett be, hogy hosszu ideig irányitó befolyást élvezzen a történelmi idők eseményei felett, a világsajtó a hetedik nagyhatalommá fejlődött. Ma már könyvekben van megirva, hogy a világsajtó nemcsak rendezte, de meg is nyerte a nagy háborut. Mint a közvélemény irányitásának egyik leghatalmasabb organuma, bebizonyitotta a népek történetében rendkivüli fontos szerepét. Elegendő egy adat a sok közül. A német birodalmi pósta a legutolsó békeévben 1 866,316 példányban szállitott ujságot német belföldre. A külföldre közel 38 millió példány német ujság jutott ki, nogy hirdetve a német kultura dicsőségét, a világ hetven milliós németségét szellemileg összekapcsolja.

Az angol sajtó gyorsan hatalmassá fejlődött. Jelentőségben tulszárnyalja ma is német és francia laptársait. Belső értékéből veszitett. Ezt azonban sem Angliában, sem a külföldön nem veszik sem észre, sem rossz néven. Mig Harmsworth Northcliffe az Associated Press ujságtrösztöt, Cadbury a Dail News-et, Cowdray a Westminster Gazette t vette különös pártfogásába. Anglia nemcsak jó szerkesztőket, de ujságkirályokat nevelt. Amatőrök kezéből üzleti szakemberek kezébe kerültek London lapjai. Rövid, de nehéz küzdelem után urai voltak a helyzetnek. A liberális és munkáspárti rosszul szerkesztett lapok felett győzedelmeskedtek az ujságkirályok konzervativ szócsövei. A kitünő szerkesztők közül elegendő Scott, Spender, Steed, Garwin és Gardiner neveit felemliteni. Ezenkivül az angol sajtó külön olvasóközönséget nevelt magának.

Schopenhauer mondotta: „az emberek nem annak hisznek, aki a legokosabb, hanem annak, aki a leghangosabb“. Az angol ujságolvasók százezreit ritkán jellemezték tökéletesebben. Anglia u. n. üzleti sajtójának kialakulása természetszerü jelenség volt. A helyi viszonyok jellegzetessége szinte parancsolólag maga után vonta a szenzációkat, hangos és feltünő reklámokat kedvelő angol boulevardlapok, majd később a félpennys riportujságok megjelenését. Ma is a reklám, hirdetés és szenzációs riportirás az angol sajtó hármas éltető eleme.

Kövidesen kialakult az u. n. üzleti sajtó, amelynek csakhamar a Times lett a vezető organuma. A régi ujságok mind átalakultak. A Times is. Salisbury és Chamberlain essay-i helyett a rugby- és footballjátékok terjengős riportjai, valamint a hirdetések divatcikkektől hemzsegő ismertetései vonultak be a nagy világlap hasábjaira. Először egy-két lap, utánna az egész angol sajtó irányt változtatott. A sajtó igazi jelentőségét felcserélte az üzleti sajtó, sajtóethikailag jelentéktelen „jelentőségével“.

Egy nemrég megjelent német munkában olvasható: „a sajtó olyan hirdetési üzlet, amely a hirdetések

kedvéért szöveget is ad". Angliában valóban ezt értik sajtó alatt. És talán éppen ez volt az oka annak, hogy az angol sajtó számbelileg jelenleg is a német, amerikai és francia után következik. Anglia ma a nagy városok világlapjain kivül alig rendelkezik jelentősebb napilappal. 1840-ben 550, 1870-ben 1870, a világháboru idején 2383 volt Anglia lapjainak száma. Ezzel szemben a német sajtó számbeli fejlődése a következő képet mutatja: 1881 ben 2737, 1891-ben 3005, 1898-ban 3537, 1913-ban 4036, majd egyik legutóbbi statisztika szerint a sajtókontingens a 4500-at is tulhaladja. Németország ma tehát közel kétszerannyi ujsággal rendelkezik, mint Anglia.

A német sajtó azonban nemcsak számbeli tulsulyánál fogva jelentékeny. Mindaz, ami az angol sajtónak tartalmilag és belső értékét tekintve, rovására irható, sokszorosan feltalálható a német napilapok nagy többségének hasábjain. Mig az angol lap leleményesen, de felületesen szerkesztett, aktualitásokkal foglalkozó szenzációkrónika, addig a német sajtó — eltekintve a berlini és frankfurti liberális lapoknak a világsajtót csupán külsőségeiben lemásoló, igen gyatra kisérleteitől — megbizhatósága, alaposága, tudományos komolysága révén kritikán felül áll.

A francia világsajtó jelentőségének szintén megvannak egészen sajátos különleges okai. Talán senki még találóbban nem jellemezte a francia sajtót, mint Beaumarchais. Hogy mennyire igazat mondott, minden nél jobban bizonyitja a francia haute volée minden apró cseprő pletykálkodását és intimitását megiró Figaro, amely Beaumarchais mondását cimealá, homlokára tüzte: „Loué par ceaux-ci blamé, par ceux-là, me moquant des sots, bravant les méchants, je ne presse de rire de tout . . . de peur d'etre obligé d'en pleurer". A párisi lap többet foglalkozik a külföldi követek estélyeivel, mint a parlament üléseivel. Az egy Le Temps-ot kivéve, amely a Quai D'Orsay félhivatalos organuma és ennek folytán külügyi hirszolgálata is igen fejlett, a főváros nagy lapjai csaknem kizárólag a lokális események kommentálásával foglalkoznak. A francia lap szerkesztőségét sem az angol szenzációhajhászás, sem a német, nagy alapossággal megszervezett tudósító hirszolgálat utánzása nem érdekli. A vidéki francia sajtó mintaképe az uniformizált közvéleményirányitás elméletének. Lille és Amiens központi szerkesztőségeinek 20—30 vidéki kiadásu napilapjai igazi francia nevezetességek.

Ami az uj világsajtó hatalmasságának, az Amerikai Egyesült Államok sajtójának általános jellemzését és jelentőségét illeti, elegendő a gonovai konferencia tüneményes hirszolgálatára reámutatni, amely alkalommal az amerikai sajtó, európai szerkesztőségei utján rövid órák alatt ki tudja elégiteni szenzációéhes amerikai olvasó közönségének minden igényét és kiváncsiságát. Amerika sajtója élén a milliós napi példány számu The New-York Herald-dal és Chicago Tribune-val — ami a nagystilüséget illeti, felette áll az európainak. Sok tekintetben rokon a nemzeti sajtóval. Sajtótechnikai berendezései, ujságpalotái, rotációs szörnyetegei ismeretlen fogalmak Európában. Az amerikai sajtó gyorsasága az unikumok közé tartozik. Az európai fővárosokban levő követségek mellett akkreditált sajtóattachék kitünően megfelelnek hivatásuknak. Legutoljára Genovában voltak együtt a legkitünőbb publicisták. Közöttük: John Maynard Keynes a Manchester Guardiantól, Henry Wickham Steed a Times-től, Philipp Kerr a Daily Chronicle tól, Garvin az Observertől, Tardieu a sovinista francia sajtó képviseletében. Valamennyiök között az amerikai publicisták és szerkesztők keltették a legnagyobb feltünést. A nagyszabásu modern hirszolgálat, legtökéletesebb és leggyorsabb ujságiró munka egyik próbaállomása volt ez a konferencia. A világsajtó képviselői fényesen kiállották a próbát.

Azonban nemcsak az évtizedeken át tartó fejlődésnek köszönheti a világsajtó jelentőségét. A sajtópropaganda és sajtópolitika talán még közvetlenebb hatással voltak a világsajtóra, mint az ötszáz esztendő fokozatos fejlődési processusa. E két csavar segitségével sokszor sikerült megmenteni a gépezet müködését. Nem egyszer történt az ellenkezője. Amikor hozzá nem értő kezek kezelték a propagandacsavart, gyakran elromlott a gép. Nem engedte, hogy visszaéljenek vele. Vagy megadta magát, de akkor elvesztette lényegét, elromlott és rövidesen felmondotta a szolgálatot. A sajtópolitika meg épenséggel kizárólagos jellemzője a jelenlegi világsajtónak. Sok helyütt teljesen ismeretlen fogalom. A példáért nem kell messze menni. Általában nehéz eldönteni, hogy melyik a fontosabb, a propaganda-e vagy a sajtópolitika? Csaknem egyformán fontos mindakettő. Csaknem egyformán kiegészitői a világsajtó jelentőségének, amelyet történeti multja, propagandisztikus ereje és politikai befolyása már eddig is nagyhatalommá emelt.

OROSZ EMIGRÁNSOK

A magyarországi bolseviki lázadás után az ugynevezett „tanácsköztársaság" vezetői és az októberi forradalom szervezői fejvesztetten menekültek ki Magyarország területéről, nem merve rábizni megitéltetésüket a független magyar biróság pártatlan és igazságos itéletére.

Oroszországban a nemzeti uralom bukása után a nemzeti eszme és akarat törhetetlen harcosai menekültek el hazájukból, mert tudták, hogy hazájuk ellenségei, a vörös forradalom zsidó vezetői a legkiméletlenebb, legkegyetlenebb eszközökkel némitanák el őket, hogy szót ne emelhessenek hazájuk megmentése érdekében.

Magyarországból kimenekültek a csatornák patkányai, amelyek 1919-ben az országot akarták kormányozni, Oroszországból elmenekült a nemzet szine-java, a tudósok, irók, müvészek, vezető politikusok és tábornokok legnagyobb része. És mig a magyar kommunisták pénzzel, rablott ékszerrel megrakodva menekültek el, az orosz patrióták, arisztokraták és dusgazdag földbirtokosok életüken kivül alig tudtak megmenteni valamit. A magyarországi kommunisták ma is bőségben élnek, mert moszkva zsidó hitsorsosaik, a népbiztosok ellátják őket pénzzel, a szegény orosz emigránsok legnagyobb része pedig a kétségbeejtőbb nyomorban sinylődik.

Az emigráns sors sohasem volt irigylésre méltó, de az orosz emigránsok helyzete igazán superlativusa a földi megpróbáltatásoknak. Előkelő, dusgazdag orosz asszonyok el szegődtek cselédnek, leányaik elzüllöttek, előkelő orosz urak szállodákban vállaltak portási, pincéri vagy háziszolgai állást, beálltak kocsisnak, kocsimosónak, eszcájg-puculónak, csakhogy meg tudják szerezni mindennapi betevő-falatjukat.

De ez sem sikerült mindenkinek. Tulnyomó részük a legnehezebb testi munkákra volt kénytelen vállalkozni és különböző országokban tiszti „kőtörő csapatok" alakultak, a melyek az országut köveit törték hónapokon keresztül, — vagy favágásra vállalkoztak erdőkben, heteken keresztül künn tanyázva rengetegekben.

A mult évben Budapesten egy kozák ezredes, feleségével és fiatal, férjhezadó leányával együtt egy fatelepen kapott munkát és szállásul a gyár egyik üres fáskamaráját. Ugyanennek a gyárnak egy másik üres fáskamarájában lakott egy fiatal orosz tiszt, aki beleszeretett az ezredes leányába. A szülők nem ellenezték a házasságot, áldásukat adták a fiatalokra, a kik annak rendje és módja szerint megesküdtek és az ezredes-kisasszony átköltözött uj lakásába, a szomszéd fáskamarába, amelyben nem volt egyetlen szál bútor sem.

A budapesti orosz menekültek később gyüjtést rendeztek a fiatal pár számára, a mely igy tudott hozzájutni a legszükségesebb ruhadarabokhoz és butorokhoz.

Az élelmesebbje azonban külföldön is megtalálta az érvényesülés utját: többen orosz kocsmát nyitottak, melyben orosz zene, orosz ételek és italok csalogatták be az exotikumok iránt érdeklő közönséget. Pesten három orosz mulatóhely is volt: a Szabadka-étterem egyik különszobájában volt a „Kreml", a Podmaniczky-utcában volt az Ermitage, és a Rákóczi-uton volt az Imperiál-bar. Egy két hónapig nagyon jól ment mind a három étterem, a közönség azonban ezalatt megszokta és megunta az orosz ételeket, a három üzlet tönkre ment és ma már mind a három becsukta a boltot.

Az arisztokraták közül azok, a kiknek külföldön voltak jó barátaik, ezeknél helyezkedtek el. A magyar arisztokraták közül többet látnak vendégül orosz arisztokratákat ma is. Ezek a vendégszerető, magyar uri házaknál jól találják magukat, a honvágy azonban mégis emészti és haza huzza őket.

A mult héten találkoztam egy orosz arisztokratával. A mikor bucsuztunk, igy szólt hozzám:

— Isten áldja meg minden jóval. Holnap indulok Szovdepiába (Szovjet-Oroszországba).

— De hiszen ott rögtön főbe lövik, — felelem én.

Az orosz nevetve huzta elő zsebéből revorverét.

— Engem nem, mert a mint Odesszában orosz földre teszem a lábom sziven lövöm magamat.,

RUDVAS, TENGELY
horg. vaslemez s az összes gazdasági vasáruk legnagyobb raktára:
Sesztina Lajos
PIAC-UTCA 23. vaskereskedése TELEFON 6.
Zománcos edények s konyhafelszerelési cikkek kaphatók.

Kozmann és Társa
FÉNYKÉPÉSZETI MÜTERME
PIACZ-UTCZA 44.

GŐZMOSODA, RUHAFESTÉSZET, VEGYTISZTITÁS
Palotai Lajosnénál HÁZI MOSÁS KILÓRA Egyházter 5. Batthyány u. 26.

Csapó 95. Lengyel KELMEFESTŐ IRODA Csapo 28. Bejárat a kapu alatt.
FEST mindennemü ruhákat TISZTIT
legolcsóbban és kifogástalanul.

Karácsony első és második napján ha jól akar szórakozni,
jöjjön el a ROYAL KÁVÉHÁZ „CAFFÉ RESTAURANTJÁBA"
Nagyszerü zenekar — Kitünő konyha. — Világhirü borok. Tulajdonos: MÁRKUS JENŐ és FIA.

Visszaemlékezések

Irta: **Mitrovics Gyula.**

A politikai eseményeket mindig élénk figyelemmel kisértem és azokról határozott véleményt alkottam magamnak. Mindazáltal nem foglalkoztam politikával egészen a *dicsőséges* forradalomig. Mikor ezekben a lázas napokban a legtöbb ember önfeledt mámorral örvendett a szabadságnak, én sokad magammal, a bekövetkezendő események biztos tudatában, mélységes fájdalommal gyászoltam a történelmi magyarország összeomlását.

Férfiember azonban nem nézheti belenyugvással az eseményeket mindaddig, amig, bárcsak egyetlen lehetősége is mutatkozik előtte a kibontakozásnak. Különben is olyan nehéz kedveseink elmulásának gondolatába beletörődni; hát még ha az a mi édes hazánk!

Családom tagjait s köztük magamat is, megkimélt a háboru véres zivatara. Lelkiismeretem már csak azért is kényszeritett, hogy a jövőért küzdők táborába szegődjem. Hiszen kényszerü katonai tehetetlenségünk közepette kétszeres feladat vár a szellem napszámosaira, a gondolat teremtő erejére, a toll hatalmára. Napjainkban nem engedhetjük meg azt a fényüzést, hogy a tudomány minden munkása kizárólag a maga elvont dolgainak éljen. Az eszmék és törekvések zürös zavarában szükség van arra, hogy, ha van lámpásában olaj, és kedve a kockáztatásra, oda álljon a kinoszba világitók közé. Hiszen közéletünknek nagy hibája volt, hogy nagyon kevéssé élt eddigelé a szellemi munkás segitségével. Ez szólitott ki engem is tartózkodásomból . . .

Még az összeomlás előtt értekezletre hivott sokunkat *Szilágyi Imre* barátom a Jogász és Tisztviselő-kör helyiségeibe. Itt néhány tanácskozás után kimondtuk az *Arany János Társaság* megalapitását. Cimét Darkó Jenő kollégám ajánlotta és mi céljainkhoz nagyon kifejezőnek találtuk. Az irodalmi józanságot akartuk hirdetni és a nemzeti eszményeket a szellemi kultura szolgálatában, az irodalom és müvészet eszközeivel. A helyzet azonban csakhamar ugy alakult, hogy a lehetőségek körültünk mind szükebb térre szorultak. Bőrünk kockáztatásával (lásd fehér terror) hetenként összejöttünk hivatalosan, s azon felül majdnem minden nap a Bikában tartott klubhelyiségben. Kiérlelt terveinkből nem sokat tudtunk megvalósitani. De annál nagyobb jelentősége volt annak, hogy egymásra találtunk és tartottuk egymásban a lelket. A lélek nem bátorságot jelent itt, mert hiszen akikben ez netalán fogyatékos volt, azok otthon voltak. (De természetesen nem mindenkiben volt fogyatékos, aki otthon maradt.)

Terveink közzé tartozott egy politikai napi lap alapitása a konstruktiv nemzeti eszmék szolgálatára. A Központi Sajtóvállalattal akartuk ezt nyélbe ütni, de nem kaphattunk onnan akkor támogatást. Igy a terv egyelőre abba maradt.

Bekövetkezett a katasztrófa. A vörösök alól felszabadultunk ugyan, de bejöttek az oláhok. A helyzet annál bonyolultabb lett. Viz szabaditott meg a tüztől bennünket; de előre tudtuk, hogy, ha csak lehet, a szabaditó elem fulladásig elároszt bennünket. Mennyivel fontosabb ilyenkor, hogy a közönségnek fonalat adjunk a kezébe, mely a helyes uton tartja, menten az oktalan önfeláldozás tulzásaitól; de menten a reménytelenség és a tervtelenség minden erőt fölemésztő letargiájától is. Lapot kell tehát csinálni, amilyet az Arany János-Társaság akart. Most ugy sincs egyetlen ujság sem Debrecenben. A patkányok földalatti csatornáikba menekültek. Az is fontos érdek volt, hogy ez a lap felismerje az uj helyzetet s politikai ábrándok helyett a valósághoz igazodjék eszméi fokozatos megvalósitásában Az ábrándos vagy szangvinikus politika már idáig is sokat ártott Debrecennek. Igen ám, de hol volt az Arany János-Társaság? Elnökét, Hendelt, elhurcolták tusnak, és az itthon maradtak sokáig nem tarthattak üléseket. Valakinek vállalnia kellett a kezdeményezést. Szilágyi Imre igazgatója volt a Társaságnak; azért megkértem, jöjjön el velem a városi nyomdába s először azzal beszéljük meg a lap ügyét.

Az vezetett erre a gondolatra, hogy az összeomlás után minden erőt csoportositani kell. És hol van Debrecenben hatalmasabb erőtényező, mint maga a város? Ezekben az időkben bizonyára mindenki félreteszi egyéni szempontjait, multjának rokon- és ellenszenvét. Itt az ideje, hogy most mindenki csak keresztyén magyar ember legyen.

Ugy gondoltam, nem fogok csalódni. Tényleg a nyomda vezetősége élénk érdeklődéssel fogadta az ajánlatot s késznek mutatkozott a kiadásra. Hivatásos hirlapirók segitségével ketten szerkesztettük volna Szilágyival. Én pontokba foglaltam a programmot s azt a Szilágyi lakásán több izben többekkel megbeszéltük. Neveket nem emlitek, mert sajnálnám, ha valakit kihagyással mellőznék. De ki kell emelnem, mert az igazsághoz tartozik, hogy az akkori városi főispán, Magoss is, igyekezett minden követ elháritani az utból és nem láttam semmi elvi ellentétet köztünk. Midőn jeleztem, hogy senki személyét nem kivánjuk szolgálni, azt is egészen természetesnek találta, még akkor is, mikor például nevet is emlitettem. A lap elnevezésére két cimet ajánlottam: „Egyetértés“ és „Uj Magyarország“. A főispán az előbbi mellett döntött. Több részlet mellőzésével csak azt emlitem fel, hogy programunkat benyujtott formájában a városi és egyházkerületi nyomda bizottsága nem utasitotta ugyan el, de összevonásával annyira megváltoztatta, hogy érte a politikai felelősségben nem osztozhattam. Bár én voltam az utolsó, aki beláttam, hogy talán nem is akarják velünk komolyan megcsinálni ezt a lapot.

Mikor a dolog hosszadalmassága óvatosságra intett, már előre szükségesnek láttam más lehetőségről gondoskodni. Azért Szilágyival a plébániára mentünk, ahol a keresztyén magyarságnak a csoportositását a legtervszerübben dolgozó embereknek a kezében láttam és kértük Csernus utján a Szent Annát, legyenek segitségünkre egy ker. nemzeti ujság alapitásában és az ahhoz szükséges részvénytársaság összehozásában. Ekkor tudtuk meg, hogy ezzel a tervvel ők már régebben foglalkoztak s igy szándékaink azonosak voltak. Mikor az Egyetértésnél kölcsönösen kosarat adtunk egymásnak, teljes erővel láttunk hozzá a szervezéshez és Csernus a boldogult Csáthy Ferenc és mások segitségével meg is vette a Hajduföld mostani nyomdáját. Most már volt nyomdánk, de nem volt koncessziónk a megjelenéshez! És ehez nem is volt sok kilátásunk. Magoss megszerezte ugyan az Egyetértésnek a megjelenés jogát, de tisztában kellett azzal lennünk, hogy azzal a lappal mi most már nem igen lehetünk jó testvérek s talán Magoss sem támogathat bennünket egy másik uj lap koncessziójának a megszerzésében.

Ekkor keresett fel — előzetes üzenetváltás után — lakásomon a hajdumegyei főispáni teendők intézésével megbizott Rásó István a Hajdumegyei Földmives Népszövetség egy pár vezérférfiával, hogy közös müködéshez szólitson fel bennünket.

Ez a Népszövetség a forradalmi időkben, a forradalom hangján ugyan és az adott helyzet elfogadásával próbálta a földmives tömegekkel az internacionalis kloaka árját eltorlaszolni; legalább én igy ismertem fel törekvéseiket s leglőbb vezéreik egyénisége is emellett tanuskodik. Hogy számitásuk és módszerük helyes volt-e? a felett nem akarok most itélkezni. Törekvéseik mindenesetre nemesek és hazafiasak voltak. Ezt mindenesetre tárgyilagos szenvtelenséggel elmondhatom, miután társaim és én azóta velők is kemény harcot vivtunk és ők maradtak kivül az ajtón. Azóta a harcot talán mindkét fél megbánta már.

Miután a ránk váró küzdelemben a hivatalos város támogatására láthatólag most már nem számithattunk, annyival fontosabb lett a közérdekre, hogy ezt a másik erőcsoportot megnyerjük a közös munkára. Pompás volt elgondolni, hogy a földmivesek szervezetével — ami később különben meglehetősen élettelennek bizonyult — most már nemzeti eszméinket a falusi nép közé is bevihetjük. Örömmel fogadtuk hát az ajánlatot s kimondtuk, hogy az ő korábbi heti lapjukat, a Hajduföldet, tulajdonjogba átvesszük és mivel megjelenéséhez Rásó főispán a koncessziót már megelőzőleg megszerezte, haladéktalanul megindítjuk, és pedig napilap formájában A közösen megszövegezett pontozatokat a mi részünkről a későbbi városi főispán, Hubert Ottó és Bakoss Tibor, az Arany János-Társaság alelnöke, vették át és hozták el hozzám. Ezek legfontosabbika az volt, hogy a lappal együtt vegyük át a régi Hajduföld szerkesztőségét is. Mivel a személyekben akkor elvi ellentéteket nem láttunk, ezt a feltételt elfogadtuk, annyival is inkább, mert szerkesztőváltozás esetére a Népszövetség magának semmi befolyást nem kivánt biztositani.

Ez a HAJDUFÖLD alapitásának története.

Visszaemlékezéseimet azonban ezzel még nem rekeszthetem be. T. i. most következik a Magyar Átok tragikomédiájának a mi körünkben második felvonása. Mikor a lapkiadó részvénytársaság megalakult, főszerkesztőnk, a korábbi laptulajdonosnak a delegáltja, lemondott s hiába ujitotta meg az uj tulajdonos is a megbizását, nem volt hajlandó tovább is megmaradni. Ekkor a R. T. igazgatósága a megürült hely betöltése felől saját hatáskörében intézkedett, miután ugy vélte, hogy ehez föltétlenül joga van. A Nép, szövetség ezt sérelmesnek találta; sőt olyen hang is volt, hogy akik velünk korábban a lap átengedése felől tárgyaltak, erre felhatalmazva nem voltak. Igazgatóságunk jogaihoz ragaszkodott és Szilágyi Imrét állitotta a lap élére. A békés elintézés többszöri megkisérlése után, a Népszövetség részvényeit áruba bocsátotta s képviselői az igazgatóságból is kiléptek.

Még egy másik hatalmi villongás is zavarta később a békességet, de ennek fölemlitése nem volna időszerü. Az előbbiről nyugodtan lehet immár szólanunk, mert annak aktái, talán még a szivekben is, végkép lezáródtak.

A jövő fejlődés elé immáron nyugodtan tekinthetünk. Nemcsak a lap viszonyában beállott változás, hanem amiatt is, mert a tőke fölemelésével az erők elhelyezkedésében olyan viszony következett be, amely egyszersmindenkorra lehetetlenné teszi a szétható erők érvényesülését. A nyomdavállalat és a lap átesett a gyermekbetegségeken.

Jost cukrászdában (Kossuth-utca) minden dennap d. u. 5—7-ig **zenés teadélután**
Alkalmi torta- parfait és fagylalt. Megrendeléseket állandóan elfogad. Diszkarácsonyfákban, bonbonokban nagy választék.

Karácsonyi és ujévi ajándékok
Parfümök, Kölniszeszek, Szappanok, Manikeur Pésü- és kefekazetták stb stb. Likör essentiák mindenféle legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában- Piac-utca 42. sz. Telefon: 14—80.

Gazdasági Takarékpénztár r.-t.
Debreczen, Király-utca 2. — Telefon 548.
Foglalkozik a takarékpénztári és banküzlet minden ágával.

BAGDI ANTAL
okleveles hölgyfodrász és specialista paróka készitésekben:
Jelmezbálokra parókák mindenszinben kölcsön kaphatók
Simonffy-utca 7. szám.

FEHÉRTÓI temetkezési intézete
DEBRECZEN, DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. — TELEFON 11-85.
Végez temetéseket helyben és vidéken — Exhumál és hulla szállitást vállal.

Emlékszel?

Egyszer őszi délután
Királyi dómban, ősi vén Budán
Titkot sugárzó szent falak között
Az Isten álma minket öntözött.
Szivünk az alkony ólom-szárnyain
S az oszlopoknak álmodó során
Fejünk fölött a templom sátorán,
Miként a hit, ha áldozatra vár,
Égett a fény, a sárga napsugár:
Aranysugár a vén padok között,
Az Isten álma minket öntözött.

Emlékszel? Ott, a régi szobrokon
Kerested azt, ki véled oly rokon
S ki meg-megállva egy-egy kép alatt
Imádkozott és lopva elhaladt,
Hogy meg ne lássad csillogó szemét,
Örök titoknak ódon szellemét,
Királyi dómban, vén padok között
Az Isten álma minket öntözött.

Emlékszel? Ott a szent oltár előtt
Egy embert láttunk, busan térdelőt,
Ki Jézusához bus szivet hozott
S velünk a csöndben ugy imádkozott
Titkot sugárzó szent falak között,
Hogy minden álom minket öntözött,
Királyi dómban, ősi vén Budán . . .
Emlékszel? Egyszer őszi délután.

Liszt Nándor.

Hossz, vagy bessz?

Emlékezetes még, hogy a Devizaközpont felállitása előtt pénzügyi körök a hivatalos tényezők által is megállapitást nyert az a tény, miszerint koronánk romlását főként a féktelen spekuláció mozditotta elő. Ugyanez a folyamat játszódik le egyébbként most Csehországban.

A Devizaközpont felállitása által sikerült kormányunknak gátat vetni valutáris téren a spekulációnak, amely annál féktelenebb dühvel vetette magát az érték- és áruüzletre, mert ott, legalább is ezidőszerint még szabad a vásár.

A korona stabilis állapota azonban lassankint az áruüzletre is kihatott s immár csaknem két hónap óta megfigyelhetjük, hogy az árak emelkedése megállt, sőt egyes cikkekben aláhanyatlott.

A tőzsdén is szélcsend volt egészen mostanáig, ahol csak a mult héten kezdődött meg némi felélénkülés, annak az állitólag jövő évben bekövetkezendő hausse-nak az előfutárja.

Megállapithatjuk tehát, hogy a spekulációnak hosszan tartó böjtje következett be s már-már örülni kezdtünk, hogy boldogabb hazába tette át székhelyét, hiszen Budapesten és Bécsben már mindent learatott.

Egy-két hét óta azonban mást figyelhetünk meg. A spekuláció hamu alatt lappangó tüze kezd éledezni, a fajtestvérek között szokatlan élénkség és mozgolódás kezd mutatkozni, az eladástól való tartózkodás pedig kezd érezhetővé válni, mintha csak koronánk várható ujabb zuhanását eskomptálná előre a spekulánsok hadserege. Az értéktőzsdén beállt kisebbszerü hausse is már ennek a lelki fordulatnak a tükörképe. Hogy maga az állam s egyes közüzemek se sokra taksálják koronánk jelenlegi helyzetét, mutatja a tarifák, fuvarok s egyébb közszolgáltatások folytonos emelése s természetesen a spekuláció ebből a körülményből csak ujabb táplálékot nyer a maga tendenciája számára.

Hogy a jövő évben milyen sors vár koronánkra s ebből kifolyólag az árak további alakulására, e tekintetben nem akarunk jóslásokba bocsátkozni. De hogy a spekuláció jelenlegi vakondok munkája nem alkalmas arra, hogy a koronánk stabilitásába vetett hitünkben megerősödjünk, ez tény s emiatt kénytelenek vagyunk vétót emelni azon tendenciózus hireszteléssekkel szemben, mely egy idő óta a spekuláció részéről felütötte fejét.

Láttuk már azt, saját bőrünkön tapasztalhattuk, hogy e tömeghiszteriának mily jelentősége van gazdasági téren, nagyon kell tehát vigyáznunk, hogy ezt a ma még beteg lelket lelketlen kalandorok kisérletezéseitől távol tartsuk.

A tőzsde egy igen alapos ismerője, Serényi Gusztáv szájából hallottuk csak nemrég itt Debrecenben, hogy a tőzsde hasznos és szükséges intézmény.

Felfogásunk szerint ez a megállapitás csak normális viszonyokra vonatkozhatik. Mert annak, hogy ma 100 százalék kamatozásra is kihelyezheti valaki a pénzét, csak kizárólag a tőzsdei spekuláció az oka. S mig ennek a lehetősége fennáll, addig ne reméljük, hogy a pénz, az éhes tőke a maga szerény 6—8 százalék kamatjövedelme mellett elfoglalja helyét a termelő munka irányitásában.

Lehetetlenné kell tehát tenni a spekulációt, minden tőkét a termelő munka szolgálatába kell kényszeriteni s ezen a téren még oly rendszabályoktól sem riadnánk vissza, mint a tőzsde bezárása, mert hiszen akármilyen szükséges is egy intézmény, de ha az az általános nemzeti érdekek szempontjából nem áll hivatása magaslatán, ugy annak az intézménynek kérlelhetetlenül pusztulnia kell.

Ahol az időjárást csinálják

Séta a meteorologiai intézetben

Mindenki észrevette, hogy milyen *abnormis időjárás* uralkodik már évek óta az egész kontinensen. Senkisem tudja, hogy mi lehet ennek az oka.

Leg öbben rázzák a fejüket e kérdésre, egyesek pedig a *Nap protuberanciáira fogják az időjárás furcsaságait.* Munkatársunk elment tehát a Budapesti *Meteorologiai Intézetbe,* hogy beszélgessen az időjárás ismerőivel.

Közel 150 éves a magyar intézet.

A Kitaibel Pál-utcai épület, modern stilusban van felépitve, de van benne valami a románstilusu várkastélyból is. A tudomány vára belülről izlésesen berendezett intézet, amelyben Fraunhoffer aligazgató lekötelező szivességgel fogadott.

Munkatársunk kérdéseire elmondotta többek között, hogy az első meteorologiai intézet 1117-ben alakult meg *Mannheimban,* amely a kultur államokkal keresett összeköttetést — főleg prognozisok készitése miatt — és igy *Magyarországon már 1776-ban alakult fiók intézete.*

Ez is összeköttetésben állott az egész müvelt világgal. Természetesen nem szabad azt gondolni, hogy táviratokkal közlekedett, mert hiszen akkor még nem volt felállitva a telegráf és az érintkezési köre is kisebb volt mint ma, mert a bennünket észak, kelet és délről körülvevő ugynevezett kulturállamok, még szintén nem voltak feltalálva.

Most, hogy Magyarországot megcsonkitották, az intézet müködése tere is sokkal kisebb, mert hiszen az eddigi *1200 negyedosztály meteorologiai állomásból 360, a 180 nagyobból pedig mindössze 40 maradt meg nekünk.*

Ogyallát is elvesztettük és most a cseheké, akik lázasan igyekszenek utólérni a történeti fejlődést. Lassan azonban ismét a rendes kerékvágásba került a z intézet munkája, ami elé a szörnyü drágaság is gátat vet.

Munkatársunk megkérdezte, hogyaz

időjárás rendkivüliségének

mi lehet az oka, amire azt a felvilágositást kapta, hogy 10 és 25 éves periodusként ismétlődhető meleg nyarak, enyhe telek nem tartoznak a rendkivüliségek közé, legfeljebb szokatlanok. de semmiesetre sem játszanak bele rendkivüli okok a jelenlegi időjárásba

Ezután szives kalauzolás mellett megtekintette munkatársunk az érdekesebb osztályokat és a különböző müszereket.

Az ombrologiai osztály

az országban levő csapadékfelvevő állomások jelentéseit dolgozza fel. Itt érdeklődtünk az iránt, hogy igaz-e az, hogy a Balaton apadását a Sió-csatorna megnyitása okozza?

Keller ur azt a felvilágositást adta, hogy nem a Sió az oka az apadásnak. A Balatont ugyanis az öt körülvevő vizterülete és a beleeső csapadék táplálja. Mivel most már két nyáron át nagy hőség uralkodott és szárazság is volt az utóbbi időben, az esőhiány és a tófelület abnormis párolgása okozta a Balaton apadását. Most különben bizottság müködik, amely a Balatonra és a vizterületére eső csapadék és a tó szinvonala között igyekszik összefüggést találni. Ezután munkatársunk átment

az aerologiai osztályba.

Érdekes gépezet regisztálja állandóan a szél erejét és erős viharok után százakramenő kérdésre adnak felvilágositást a szél erősségére vonatkozólag. Főleg a törvényszék érdeklődik ilyen ügyekben, mert igy tudják meg, hogy ha valaki a vihar miatt oly balesetnek esik áldozatul, hogy például a fejére esik egy tégla, akkor az abnormis erős szélben, illetőleg az épitőben keresendő-e a hiba. Munkatársunk eljutott ezután

a prognozis osztályba.

Az intézetnek ez a csoportja majdnem 10 percenként veszi fel a világ minden tájáról érkező rádiójelentéseket a hőmérsékletről a légnyomásról stb. Most is éppen az *Eifel* toronyból érkező jelentést veszi fel az iroda és rajzolja a szinoptikus térképeket.

A szinoptikus térképeken az ugynevezett izogon vonalakkal kötik össze azokat a földrajzi pontokat, amelyeknek a hőmérséklete, barometrikus nyomása egyenlő. Sajnos Oroszországból nem kapunk jelentéseket mert a távolság miatt a csepeli, rádióállomás nem tudja felvenni a gyengén érkező hullámjeleket. Megtudtuk, hogy nyugaton sokkal többet foglalkoznak a lapok a prognozis jelentésekkel, mint nálunk sőt még a szinoptikus térképeket is közlik.

A prognozis osztály jelentései alapján állapitják meg az egyes növényfajok tenyészési határát észak és dél felé. Kevesen tudják, hogy milyen jelentősége van a meteorologiának az agrár kérdásekre és nem akarják elismerni fontos szerepét.

Munkatársunk szivélyes bucsuvétel után elhagyta a magas szinvonalu tudományos intézetet, amely feláll tását *Eötvös* Loránt agilitásának köszönheti.

Szigethi Endre.

Mindenféle irásmunkák lemásolása irógépen! Iratok sokszorositása könyomdán! a Nagy Lajos iroda gépiró, másoló és könyomdai sokszorositó vállalatánál. Iroda: VERES-UTCA 9.

KONCZ fest és tisztit mindennemü ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ

Gebauer Károly és Tsa
Debreczen legrégibb és legszolidabb temetkezési vállalata, a legjutányosabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerübbtől a legdiszesebbig. Exhumál. Szállitásokat eszközöl. Tisztviselőknek árengedmény.
Debreczen, Kossuth-utcza 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása a Hajdusági férfi- és gyermekruha áruház
Piac-utca 67. Frohner-szálló épület. Bőrkabátok és öltönyök óriási választékban

Karácsony és a népszokások

A néphit a karácsony ünnepét is épugy, mint a legtöbb ünnepet, különféle misztikus, a hitortos és örömkifejező vonatkozásokkal, sajátságos vonatkozásokkal ruházza fel. Áll ez különösen a régebbi korszakokra, elsősorban a középkorra, amikor a keresztyén ünnepnapok jórészét még nem a mai állandósult formában tartották meg. Ez ünnepnapok többékevésbbé az ősi pogány hitéletből is vettek át egynémely mozzanatot, amelyeket felismerni azonban ma már nem könnyü feladat.

A kereszténység első századaiban a karácsonyt, mint ünnepnapot nem ismerték. Legelső nyomunk Antiohiában vezet, ahol a 2. században már mint Jézus születésének egyházi ünnepét találjuk. De a keleti népeknél csupán a 4, a nyugatiaknál pedig az 5. században válik megünneplése általános szokássá. Annak megmagyarázatára, hogy miért december 25-ét tekintik Krisztus születése napjának, elég adattal még ma sem rendelkezünk, hiszen a legszorgosabb kutatásnak sem sikerült még ezideig kipuhatolni azt. Egyesek a december 25-i ünneplést a görögök Saturnalia ünnepével, mások a pogány népek azon felfogásával magyarázzák meg, hogy ezt a napot ekintették a napfordulat ideiének, de legáltalánosabb az a felfogás, amely a megőrzött hagyományok alapján Krisztus fogantatásának idejéből (március 25) következtetett december 25-ére, mint a születés napjára.

Karácsony második napját, mint különálló István emléknapot, már a keresztény egyház első korszakában is megünnepelik, de mint a karácsonyi ünnep második ünnepnapja csupán a 13. században lett általános. A mainzi zsinat négy naposssá avatta karácsonyt, de később három, majd 1773 táján két naposssá redukáltatott.

Az ünnep középpontja az előeste, vagy szent este, karácsony vigiliája, mely az u. n Szentéjszakát magában foglalja, mint amelyen a keresztény világ Jézus születését ünnepli. Ez éjszakát korábban igen szoros ünnepiességgel tartották meg. Főalkotórésze az éjféli mise. Ez alkalommal Krisztus születésének historiáját is énekelték, mely szertartás később vallásos tárgyu drámai előadásokká, az u. n. passio-játékokká fejlődött. E szini játékok között foglalt helyet a bethlehemi gyermekirtásnak és Herodes ekkor elkövetett kegyetlenkedéseinek, továbbá a pásztorok és napkeleti bölcsek hódolatának bemutatása. Majd e templomi miszteriumokból, e szorosan az egy házi szertartáshoz tartozó előadásokból különféle szokások váltak ki és függetlenitették magukat a templomtól és egyháztól. Egyik ilyen gyakorta való középkori jelenség vallásos drámáknak templomon kivül, a városok pincehelyein való előadása, másik pedig a még ma is élő betlehemezés, a Krisztus születéséhez füződő bibliai legendáknak a nép egyszerü fiai által való dramortizálása.

A magyar karácsony szó a latin incarnatio, carnatio = megtestesülés szónak olasz kiejtése alapján honosodott meg a magyar beszédben. Irott emlékeink már a XI. században karachyn, a XIII.-ban pedig karachon-nak emlitik.

A karácsonyhoz füződő szokások között ma legterjedtebb a karácsonyfa készitése. Nálunk magyaroknál nem régóta ismeretes, a mult század első felében kezdett meghonosodni, mig általánossá alig néhány évtizede lett. Hazája e kedves, gyöngéd gondolatnak az északi népeknek sejtelmekre, szimbolizálásra fogékony lelki világa. Épen a karácsonyfa készitéssel kapcsolatos ajándékozás miatt a karácsonynak már a középkorban, mint a gyermekek ünnepének tulajdonitottak nagy jelentőséget. Az ajándékozás a régi Rómából ered, ahol ujév alkalmával a szerencse kivánatokat aranyozott datolya és füge, később rézből készitett éremdarabok átnyujtása által juttatták kifejezésre. E szokás a légiók utján a provinciákba is elterjedt, a kereszténység pedig más jelentőséget adott neki, szerencsésen hozva összhangba a szeretet örök hirdetője születésének emlékével. Az a világosság, amely Krisztus születésével áldottan borult reá a földre, a hervadhatatlan, az örökké zöld, életteljes karácsonyfa által jut kifejezésre, amelyen a szent estén felgyulnak az égi lángok, a világosságot jelképesitő yertyácskák.

Másik, azonban ma már mindinkább kipusztuló karácsonyi szokás, a betlehemezés. Mint emlitettem, eredetét a históriák énekléséből kialakult passio-játékoktól vette. E betlehem-járások vidékenként különféleképen módosulnak, ma azonban uár csak kizárólag a faluk vidékén találhatók fel. Falusi parasztfiuk templomforma fa-épitményt készitenek, annak belsejében Krisztus születését ábrázoló faragványokat és képeket akasztanak. Ehhez betanulnak néhány karácsonyi éneket és Krisztus születését jelenitő pásztori beszélgetéseket s igy felkészülten magukkal hordva a templomocskát, sorbajárják a házakat mind, ahol rendről-rendre megismétlik az előadást. Természetesen csak akkor, ha beengedik őket. Mert először arra kérnek engedélyt. Visszautasitás azonban nem igen fordul elő, bár az előadás elfogadása hallgatólagos kötelezés a betlehemezők megajándékozására. Egyes vidékeken serdülő leánykák végezték a betlehem-járást, bölcsőt hordoztak magukkal, melybe egy bepólyázott kis gyermeket fektettek és alkalmi kellemesen összecsengő énekeket és köszöntőket mondottak.

Karácsonyi (ujévi is) szokás volt hajdan, még a „koledálás“ = házszentelés, melyben a pap bőséges ceremóniák között Isten áldását kérte a ház lakóira. Ez aktus alkalmával a pap gyüjtést is rendezett egyes személyek vagy testületek, többnyire az eklézsia számára. II. József eltiltotta e szokást, később azonban ujra feléledt s egyes, főleg nemzetiségi vidékeken még ma is divik.

Szokásban van karácsony szombatján a kath. egyház hiveinél az estig tartó böjtölés.

A karácsonyhoz kapcsolódó szokások másik nagy körét a babonás jellegü jóslások, sorsvetések képezik. Igy már régről olvashatjuk „ha karácson étszakán az borok a hordókbul kifolynak az aknáján, jó boresztendő következik.“

E téren legjelentősebb az u. n. „Luca széke“-hez füződő babona. Luca napja dec. 13-ára esik. A babona hivők e napon egy kis szék faragásába kezdenek bele, amelynek szabályos ötszög alakunak kell lenni (boszorkányszög). A széken minden nap kell faragni valamit, ugy hogy épen karácsony böjtjére legyen kész. Ha azután az éjjeli misére fel viszi e széket a templomba és ráül, megismeri a templomban levő összes boszorkányokat, mivelhogy azok hátat forditanak az oltárnak.

Ismeretes karácsonyi babonák továbbá az állatok kihallgatott beszédéből való jóslás, az ólomöntés, fák rázogatása és a már a római Saturnalia ünnepeken divott játékokból kifejlődött kártyavetés.

Érdekes karácsonyi babonák vannak szokásban a mi volt verhovinai tótjainknál. Mikor karácsony estéjén sötétedni kezd, a háziasszony szalmát hint a szoba földjére és ráül arra, ami azt akarja jelenteni, hogy a tyukjai aképpen költsék ki szépen a tojást. Ha méhei vannak, minden kaptárba annyiszor fuj bele, ahány méhrajt kiván, a marháival sót nyalat, az asztalra zabot önt, piros szalaggal körülköti a halmazt és amellé szénát és annyi vereshagymát helyez, ahány tagja van a családnak. Majd éjfélkor kamrájában

Illatszerek, szappanok, manikür és fésü készletek legszebb választékban
Dr Rex Drogeria Debrecen
VÁROSHÁZ ÉPÜLET.

RUDVASAK kovácsoknak és összes gazdasági vasáruk kaphatók: Bakos István vaskereskedésében. Telefon 6-20. Csapó-u. 88.

MAYER divatáruház
Piac-utca 18. sz. (Tisza palota.)
megnyilt,
ahol a legdivatosabb kötött kalapok, szvetterek, kesztyük, a legfinomabb selyem-, flór- és fátyol harisnyák minden elképzelhető szinben, minőségben a legjutányosabb áron kaphatók.

Legcélszerübb karácsonyi ajándékok gyermekeknek
Lombfürészeti szerszámkészletek 300 K tól
Széchenyi-utca 2.
BÉSZLER LAJOSNÁL

HASZNOS AJÁNDÉKOK
Karácsony
legkedvesebb meglepetései
KARDOS LÁSZLÓ
vászon, kelengye, fehérnemü üzletében és kirakataiba.
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 9.
Karácsonyi kiállitás.
Megbizható áruk. Határozott árak.
Alapitva 1831. évben.

SZILÁGYI LAJOS
KÉZIMUNKA és MŰHIMZŐ VÁLLALATA
Debrecen, Széchenyi-u. 1.
KÉZIMUNKA
és hímzési anyagok. Gyöngyök, csattok, dettek, Gépajourozás, ruhahimzés. Plisserozás, gombgyártás. Remek gyapjufonalak, gépselymek és ooo legjobb varrócérnák minden szinben. ooo

MEGNYILT
a Központi Élestár
MIKLÓS-U. 2. (Apolló mozgóval szemben) Kapható jutányos áron mindennemü lisztek, sütemény, burgonya, bab, dió, hagyma és egyéb élelmiszer.

Meggyőződhet arról minden BUTORT vásárló, hogy butorait, melyek saját gyáramban készülnek, a legolcsóbb
gyári áron beszerezheti
Jancsó Testvérek
mübutor asztalosáruk és fakoporsók gyára Debrecen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. sz.
TELEFON 10—35.
Butorraktára Csapó-u. 17. szinházi átjáró.
Megrendelésre fakoporsókat a legolcsóbban szállit. — Árjegyzék ingyen.

Hangszerek - Zongorák - Gramofonok
Minden hangszerünkért jótállást vállalunk.
Királyi udvari hangszergyár
STERNBERG
BUDAPESTEN, RÁKÓCZI-UT 60 c.
számu saját palotájában.
Irja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen ujságra hivatkozik. Javitandó hangszerét küldje postán gyárunkba. — Jutányosan ujjáalakitjuk. Gramofon tulajdonosoknak legujabb hangjegyzékeket ingyen és bérmentve küldjük müsorjegyzékünket.

ELSŐ DEBRECZENI NAGY
Nickelező és CSISZOLDA
PONGRÁCZ mülakatosság
Elsőrendüen nickelez orvosi, technikai müszereket, autókocsirészeket, korcsolyákat.

Kulcsár Imre és Fia Mindenféle katonai és egyenruházati cikket viszonteladásra is tart. EGYHÁZ-TÉR 4. SZ. Egyedüli szaküzlet. Nagytempl. jobbra.
Tud. egyetemi-, leány- és fiu deák sapkagyártás

Takács Gyula elektrotechnikai és erőátviteli vállalata elvállal minden e szakmába vágó munkákat. Villamos motor, Dinamó, csengő és világitás berendezéseket. Vigkedvü Mihály-utca 52. szám.

levetkezik meztelenre és egy tál babot rázva a kezében igy körülszaladja a házat, hogy az igy tüztől és jégtől megóvott legyen. Ha eladó lánya van, azt mézvizben megmosdatja, hogy ezáltal mielőbb férjet foghasson neki.

Hogy Debrecenben is különféle szokásokkal párosult a karácsony ünnepe, láthatjuk Rabai Gellért egykori debreceni papnak 1677-ben megjelent kis könyvecskéjéből, melyben hibáztatja a református hivők azon szokását, hogy karácsony éjszakáján összegyülnek a templomban, holott nappal tenni azt észszerübb volna, továbbá hogy karácsony éjszakáján lövöldöznek, amiből pedig senkinek semmi haszna.

Ezek a babonás és az ünnep áhitatát inkább zavaró, mint diszesitő szokások hamar el is maradhattak. A mult században a debreceni karácsonyoknál már nem találunk mást, mint a vonzó egyszerüséggel és komoly áhitattal ünnepelt szeretetünnepet. Kiki családi otthonában tölti az estét, az utcák néptelenek, mintha kihalt volna a város, csak imitt-amott lehet látni egy-egy kisebb csoportot, amint az ablakok alatt felhangzik ajkukról: „Az Istennek szent angyala."

Előkerül az asztalra a fonott kalács, meg a kapcsos biblia is, a gyermekek pedig feszült várakozással néznek az éjjel elé, amelyen a „kis Jézuska" leszáll a földre és felkeresi azokat, akik jók voltak, akiket meg akar ajándékozni.

Másnap zsufolásig megtelnek a templomok, a férfiak ünneplő feketében, az asszonyok selyem fekete kendőben, az eladó lányok pedig gyöngyös pártában figyelik a papi szót. Templom után az unokák meglátogatják a nagyanyát, aki kis zsámolyszéken ülve bibliát olvasgat és főtt tengerit „szemecskél," amivel megkínálja a köréje sereglő apró hadat is . . .

A mi korunk sok sanyarusságával és gondjával nem kedvez ezeknek a régi, ma már regényesnek feltünő, tisztes hagyományoknak. Mi már megint másképünnepelünk.

Szabó István.

Ahova nem hallik ki a karácsonyi harangszó.

Szomoru látogatás a fekete barakokban. — Gazdag Debrecen vendégei fáznak és éheznek. — A kis Icikának nagyon hosszunak tetszik a négy esztendő. — Haza, haza!

Hull a hideg ólmos eső. Fütött szoba s csak a mindennapi száraz kenyér is utólérhetetlen álommá lett milliók előtt az egykori Kanaánban. De hát igy van az, ha a Nyugat müveltsége szab életrendet napkelet rakoncátlan barbárainak. Pedig önekik is megszületett a Krisztus, de nagyon félő, hogy

a kilencedik karácsonyra

a nyomor jégpáncélja egy sereg magyar szivet ismét eltorlaszolt a betlehemi király utja előtt.

Egykor enyhület volt jövetelének a hire háromszázhatvanöt nap minden nehéz órájában. Ma szinte fáj és kétségbe ejt, hogy itten a karácsony. Mi lesz az Isten árváival, ha nem tudják majd megkülönböztetni a „harag ama többi napjaitól."

Az ifjusági Vörös Kereszt megbizotlja

ifj. Rickl Antal

szives kalauzolása mellett elindultam a Nyulas felé, hogy meglássam Debrecennek, lesz-e karácsonya az árvák közt is a legárvábbaknak, a *mi boldogtalan, szegény menekültjeinknek?*

Szürke, lélekszomoritó sártengerben

didereg az ütött-kopott barakszállás. Ha csupán az emberekre bizná magát, bizony még a Jézuskának is nehéz volna most ide etjutnia. Bekopogtatunk a honvéd-barak volt kantinja ajtaján. A baraktábor felügyelőjét, a derék *Suba* Gyula gör. katholikus tanitót keressük, akit az olások négy napon át kinoztak

két ajtó közzé zárva,

mert az „oláh menyország" helyett inkább huzott a szive a „magyar pokolhoz."

Hideg kis előszoba félében, ka pirgáló tyukok között, szőke kis csöppség ijed tőlünk a belső ajtó felé. Kevés kapacitálás után mégis szóba áll velünk.

Hogy hivnak téged fiacskám? — kérdem aztán tőle.

Szuza Icika (értsd: Józsika) *vagyok*, — hangzik a cérnahangu felelet.

Hány éves vagy, mond csak!?

Szok . . . szok . . .

mondja s amint valami, gyermekeknél szokatlan szenvedettség néz fel rám a szeméből, elhiszem neki, hogy ilyen kis galambnak az utolsó négy magzat esztendő igazán sok... sok...

A tanitó ur a városban van. Felesége fogad bennünket magyaros jósággal. Szétnézek a tenyérnyi két kis „szobában." Alig lehet már elképzelni, hogy a megkopott kevés butor között valamikor viszonylagos jólét és megelégedés tanyázott.

A mi Urunk

glóriás, szelid arca néz le rám a falról. Mindjárt szembe ötlik. Ugy látszik, a szegény kis család sokszor keresi a tekintetet. Közel hozzá

a tizenhárom aradi vértanu

halála. Szegény tanitó ur talán az élete nyugalmát vesztette el örökre ezért primitiv metszetért, de még sem vált meg tőle, inkább maga vált meg a biztos boldogságtól.

Felesége szives készséggel válaszol kérdéseinkre. A volt honvéd barakban

ötvenkét menekült család van

legnagyobbrészt postások, vasutasok, hivatalnokok *Nagybányáról, Zilahról, Kolozsvárról.* Egy rokkant és teljesen munkaképtelen volt katonát kivéve ez idő szerint mindnyájan állásban vannak — *és azért éheznek bizony és sokat, sokat fáznak.*

Tavaly még csak jött valamelyes segitség a városból, de az idén már ugyszólván teljesen

magukra voltak hagyatva

Belepillantok a baraktábor lakóinak a listájába . . . *Trombitás, Bátor, Bodo, Kölönte* . . . Ugy látszik hogy ahol a nyomoruságot és szenvedést tartja számon a világ, mindenütt ilyen jó magyar nevekbe kell már belé botlanunk.

A 100 menekült gyermek iskolajat

a karácsonyi szünet miatt nem láthatjuk. A volt legénységi konyhának szolgáló félszer ajtaján egy kis cédulát pillantok meg: „*Óvodás kis gyermekek kivételével másoknak tilos a bemenet.*" A jóságos, öreg takaritó asszony azonban kivételt tesz velünk és ajtót nyit előttünk. Furcsa kis gyámoltalan zaj fogad: *Isten hozta!* s ellőttünk áll

a reményvesztettek reménysege.

Kimpán Vilma állami óvónő szemében bizalom és jóság néz ránk, mint aki sokszor nézett már gyermeki szemekbe. Épen azt az éneket tanulják, „*amit a Jézuska legjobban szeret.*" Elvegyülünk a gyermekek között. Engem a 7 éves *Roltészky* Piroskával hoz össze a sorsom.

Honnan jöttetek ti Debrecenbe kicsi Piroska? — kérdeztem tőle.

*Máramarossziget*ről, — mondja nagy közlékenységgel.

Eljöttem, mert az oláhok nem szeretik a gyermeket.

Lőcsei Imre Zilahról viszont azért eszi inkább a számüzetés debreceni kenyeret, mert ha az „ember" nem köszön nekik, azonnal „felsapkázzák" az oláhok. Élénk eszmecsere után elhatározzák végül, hogy dalolni fognak a tiszteletünkre és elfelejtettük egy pillanatra, hogy tört remények szigetén járunk, amint csengeni kezdett a dal:

Hull a hó, hull a hó,
Lesz belőle takaró;
Erdő, mező megáldja,
Nem fázik a bundája.

Hull a hó, hull a hó,
Lesz belőle takaró.
Muszka, ala megbánja,
Hogyha a magyart bántja.

Megköszönjük a gyermekeknek a pompás zenét és aztán megyünk oda,

ahol már elfelejtettek dalolni.

A családfők munkában vannak. Szegény asszonyaik, amint a rendbetarthatatlan nyomoruságban ülőhelyet üritenek számunkra.

Inkább könnyekkel, mint szavakkal

válaszolnak kérdéseinkre. *A hideg szinte süt mindenütt.* Fütőanyag csak 10 kilónkint, draga pénzér kerül néha a zsidótól, mert az erdő fája tilos a menekültek előtt. Aludni a szellős barakokban mostanában csak azok tudnak, akiknek telik tégla melegitésre az ágyuk lábához. *Felső ruhájuknak alig van már formája a faltól és rongyos a fehérnemü, sok helyütt bizony ismeretlen már.*

El akartam menni az Ébredőkhöz,

mondja az egyik szegény asszony, *de mezitláb vagyok a télben.* Kis fiam kitünő tanulója volt a reáliskolának, de kivette, mert elnyütt a kis cipő s anélkül a kitünő diák se birja az iskolát. Általános panasz, hogy

Magányosság

I.

Jártál-e már egészen egymagadba
szerelnm s Isten nélkül pusztaságot, —
sebedben a galád balsors haragja,
nagy büszke csend s mord — kinos
tompaságok?

Tünt-e minden víg reményed kacagva,
mint a vadásznak tül a sziklagátok
mögött elhal a hars kutyák csapatja
s mint kismadár, futván a télvilágot?

Ha voltál a pusztán igy egyedül,
azt is tudod: valakit mi szorit,
hogy ölelőn egy köre leterül;

hogy a szegény magánya — háborúlt,
mint akit a holtkő feliszonyit —
tárt karral a szelekre ráborúl!

II.

A szél hideg, nem tarthatod karodban;
a kő halott, fagyos, kemény, mogorva —
hiába kéred vigaszát omolva!
Igy jársz a rózsák közt is eihagyottan . . .

És látod: mindegyik a maga hullján
tünődik csak sápadtan és közönnyel.
Eredj tovább! romlás köszönt özönnel
a teremtmények hosszu, tompa útján.

Itt és amott a viskókból kibámúl
egy-egy s aztán rádcsapja ablakát —
a viskók buknak és szivedre árny hull.

Szerelem s Isten nélkül! a porondrúl
vad szél húz az utcán — mit várasz tehát?!
Az egész világ keserü bolondúl!

Lenanból

GULYÁS PÁL.

Alföldi Takarékpénztár

Debreczenben,

Ferenc József-ut 16.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete.

Alaptőke: 10,000 000 — kor.
Tartalékalap: 10,000.000 — K.
Betétállomány: 80,000.000 — K.

Foglalkozik a bank és takarekpénztár minden ágával.

Saját raktárvállalat

Pezsgős üveget

a legmagasabb áron vesz a

„Török pezsgőgyár"

Darabos mész

oltott mész, cement, tégla, cserép, fedél- lemez **száraz tüzifa,** porosz szén azonnali szállitásra beszerezhető:

BARTHA fatelepén,

Ispotály-u. 3—c. Telefon 785.

Ramminger hölgyfodrász

Varga-utca 1. **Várga-u. 1.**

Müvészi fényképek,

jelmezfölvételek, levelezőlapok, ntlevél fényképek, legszebben

Vargafényképésznél

készülnek Piac-utca 43.

Villamos selyemernyők behuzását

vállalja **Görcsös Lajos**

BATTHYÁNYI-UTCA 26. SZ

Villamos szerelési anyagok **Izzólámpák** állandóan raktáron.

Debrecen teljesen megfeledkezett róluk.

Nagy dolog — sirdogál egy szegény öreg néni — *mikor az ember nem tud enni adni a gyermekének. De nem is azért sir az ember, hogy adjanak,*

csak a bánattól.

Fényképeket látok a rozoga deszka falon. Jól táplált, tiszta emberek. Ki ez? — Kérdezem egy izlésesen öltözött uriasszony képére mutatva.

Én voltam valamikor, ha igaz

— válaszol egy szegény beesett szemü fiatal asszony.

Megdöbbenve értesülünk ezektől a boldogtalan igaz magyaroktól, hogy *a Horthy-akcióról legnagyobbrészt nem hallottak semmit.*

Egyetlen határozott vágy él itt már a lelkekben csupán egész táborszerte:

Haza a régi otthonba,

mindegy, egyelőre, ha rabságba is, csak haza! Szinte alig merek előttük a közelgő karácsonyról szót tenni. *Ezzel megyünk a karácsonynak* — mondja egyikök egy negyed kilónyi szikkadt kenyérrel s könnybelábbadt szemét belerejti a kenyértakaró ruhába.

Egy rozzant, hólétől beázott félszerben némi derüt is találtunk Kis barátkai varrónő ujságolja nagy mosolyogva, hogy nemsokára itt lesz a vizum az oláhoktól és

viszi a varrógépjét haza Barátkára.

Most már csak azt nem tudom ünneplő, gazdag Debrecen, hogy az a sok könny, vagy ez az egyetlen mosoly-é a nagyobb vád te ellened?

Sokáig időztünk még a pusztuló Magyarország háza táján és mikor eljöttünk onnan, bizony nem tudtunk boldog ünnepet kivánni senkinek.

Ugyanaznap az egyik

református lelkészi hivatalban

fiatal főiskolai hallgató jelenik meg. Szegény apja temetéséhez kér papot. Menekült ő is. Kis öccsével egy félszerben lakik *s az édesapja ravatala mellől ment szerdán vizsgára.*

Gazdag Debrecen! Ha karácsonykor meghajtod gőgös fejedet az Ur Báránya előtt, *ne csupán ő előtte hajtsd meg.*

Izent a Fekete Város

Elizent értem a Fekete Város
Fekete bánaton fekete könny,
Engem innen hajtva hajt kivilágot,
Férfiu kinadta asszonyöröm.

Fekete Város: kristálytiszta gyászod,
Ott halálos mélyen hallgat a Csend,
Óh, élet, átkos... távol... lázvirágo!
Fekete Város már hiva izen.

Halk hegedük ébenfekü siralmán
Nagy, fekete bánat fellege lóg,
Fekete asszonynak tüzpiros ajkán
Perázna, nagy vágyban éhez a csók.

Takarodjék innen mind, aki páros
Férfiunak érzi s hazudja magát,
Takarodjék innen: Fekete Város
Szorongós hangján izen odaát.

Fekete vak éjben nagy életbálra
Fekete szép asszonyt vár az örök...
Én megyek innen! Ne várjon hiába
Fekete párom: a fekete könny.

PALASOVSZKY BÉLA

Európa filmgyártásának Budapest a természetes középpontja

Magyar filmmüvészek külföldön. — A filmfejlesztés müvészi hivatás és nem üzlet

Ifju *Uter* Ödön és *Kertész* Mihály zászlóbontása után mihamar gyönyörü lendülettel fejlődött, pompásan izmosodott a magyar film ipar, ugy, hogy pár esztendő leforgása alatt külföldön egész sereg kitünő rendező neve lett ösmertté. Ime: *Ba'ogh* Béla, *Bolváry* Géza, *Deési* Alfréd, *Garamszeghy* Sándor, *Garas* Márton, *Illés* Jenő, *Kertész* Mihály, *Korda* Sándor, *Lajtai* Károly, *Pásztory* Árpád és ifju *Uter* Ödön.

És jött a vörös veszedelem, pusztító fergetege megölte a magyar filmipar fakadó szép virágát, mielőtt még az ipari gyümölcseit megteremtette volna.

Azóta három keserves esztendő vonult el fölöttünk. Óriási lendülettel fejlődött a film. A hatalmas, négy részes, izgalmas kalandos filmek lejárták magukat, a vérfagyasztó, ponyva történetek helyébe, lassan, feltartózhatatlanul a szebb, nemesebb felemelő u. n. *„Kamara filmek"* lépnek. Ma már nem elegendő a filmgyártáshoz a kereskedői szellem, az üzleti érzék; a sok tömegcikk veszteséggel kel el és helyébe az igazi müvészi film lép.

Amerikában

A béke áldását élvezve, legnagyobb lendülettel egyedül az amerikai filmipar fejlődött. Ma már több olyan hatalmas filmtelep van Amerikában, melynek nagysága vetekedik egész Bácsmegye területével! Hatalmas termelésük szinte a mesébe illő. Hiszen a több százmillió lakosságu Amerikának főjövedelmi forrását — a külkereskedelmi mérleg megcáfolhatatlan adatai szerint — a film képezi.

A német film diadala

Alig fejeződött be a világháboru, már is hasonló irammal és lendülettel fejlődött a német filmipar is, Amerikával most *folyik a nemes harc az* első hely *pálmájáért.*

Ki ne ismerné a berlini *Ufa* filmgyár világhirü rendezőjének *Joe May*nak a nevét? Mióta a *Hindu Siremlék* megjelent, azóta gurul az arany dollár Berlinbe és az amerikai ügynökök egymással versenyezve, százával tülekednek a nagy filmért. Berlinbe szakadt hazánk fia; *Lubits* Ernő nevét pedig a *Farao hitvesének* megrendezésével kapta szárnyára a világsajtó, ki a film jövedelméből Berlin szivében a „Thiergazten"-ben (fél évvel ezelőtt) 250 millió márkáért vett egy nagy telket, hogy felépitve rajta a legnagyobb, hétemeletes filmmütermet.

Bécs

Dacára lerongyolódott valutájának, Bécsben is a leggyalázatosabb munka folyik. Ott, a *Sascha* filmgyárban kapott fejedelmi szerződést *Kertész* Mihály és egy egész kis müvésztelepet létesitett csupa magyar erőkből. Ott készitette el a *„Sodoma és gomorát"*, és a magyar névnek szerez dicsőséget, becsületet az egész világon, ha idegen tőke segitségével is született meg. Hiszen a film meséjét: *Vajda* László irta, a hatalmas épitkezéseket *Borsodi* Gyula tervezte, főszereplői. Lucy *Doraine*, *Verkonyi* Mihály, *Szőreghy* Gyula, mind, egytől-egyig magyarok.

Magyar müvészek külföldön.

Szinészeink, müvészeink közül a szerencsések külföldön élnek és ott hoznak hirt, dicsőséget a magyar névnek. Berlinben van: *Putty* Lia, *Andorffy* Ica, *Bánky* Vilma, *Hollay* Camilla, *Muzsnay* Béczi, *Huszár* Károly, *Lubinszky* Tibor. Rendezők: ifju *Utter*, *Illés* Jenő, *Garas* Márton. Operatőrök: *Virágh* Árpád, *Vass* Károly. Münchenben rendeznek: *Korda* Sándor, *Bolváry* Géza. Szinészek: *Lóth* Ila, *Lenkeffy* Ica, *Matyasovszky* Ilona, *Fenyö* Emil *Szőreghy* Gyula. Csupa régen ismert, kedves, magyar név.

Silány magyar jelen, ragyogó jövendő.

Fájó szivvel szögezzük le ezeket. Hát még mennyi tehetség hever idehaza kiaknázatlanul és mennyi, de mennyi vár még a felfedezésre. Hiszen magyarok a világ legjobb szinészei. Ha a külföldi filmesek, gyárosok, rendezők, szinészek, irók, Budapestre jönnek, ámulva látják nagyszerü gárdánkat s a legnagyobb elragadtatás hangján ismerik el nagy müvészi tudásukat.

Gyönyörködve nézik a főváros mesés fekvését, ennek környékét. Amerikaiak, franciák németek, angolok egyaránt beismerik, hogy fekvésénél, természeti kincseinél, nagyszerü erőinél fogva — *Európa filmmüvészetének leghivatottabb helye és központja Budapest!*

Miért nem boldogulunk hát? Mert filmgyáraink élén még a régi tőkések ülnek, akik, ha kitünő üzletemberek is voltak, a mai, igazi film *müvészi* vezetéséről — sajnos, a leghalványabb fogalmuk sincsen!

Hogyan tudnánk tehát megválasztani a *müvészi* képzettségü erőket? A rendezőt, operatőrt, irót, tervezőt, a darabokat, a gyár személyzetét?

Hány és hány tehetség kopogtatott ajtajukon hiába, ki tudná? Náluk csak a rokonok, barátok, tömjénezők, protekciósok találnak kempirre és meghallgatásra. Még mindig abban a csalfa hitben ringatják magukat: a film üzlet és nem *müvészet!*

Perczel Miklós.

JÓL FIGYELJÜNK! Mielőtt karácsonyi vagy ujévi ajándékot vásárolnánk, el ne mulasszuk legelőször megtekinteni **KOSTYA JÁNOS** Debrecen legrégibb ékszerüzlete fényes kirakatát, nagy raktárát és olcsó árait **Széchenyi-utcza I. szám.**

Mindennemü kocsi javitását, valamint kocsi kárpitos munkát, autók és kocsik fényezését a legjutányosabban készíti **OLÁH ZSIGMOND** kocsigyártó Rákóczi-u. 11. Több uj kocsik és könnyü javitott kocsik eladók.

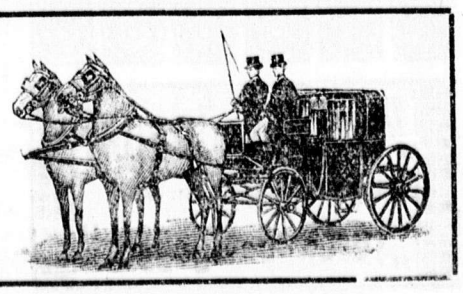

402—1922. eln.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál 219—445—1913. és 100—271—1914. bkgy. szám alatt alkotott szervezeti szabályrendelet 289. §-ban rendszeresitett, nyugdijazás folytán megüresedett, általam életfogytiglan kinevezendő nyugdijjogosultsággal egybekötött hortobágyi külsőségi II. oszt. állatorvosi állásra nyilvános pályázatot hirdetek.

JAVADALMAZÁS:

1. X. fiz. osztálynak megfelelő évi fizetés 2000 kor.
2. Évi városi pótlék 5260 kor.
3. Havi drágasági segély 800 kor.
4. Havi rendkivüli segély 5600 kor.
5. Havi lótartási átalány jelenleg 2000 kor.
6. Természetbeni ellátás helyett a m. kir. kormány által minden hónapban megállapitott készpénzmegtérités, jelenleg havi 3200 kor.
7. Igényjogosult családtagok után járó családi pótlék személyenként 1600 kor.
8. Természetbeni lakás a Hortobágyon. Igénnyel bir nyolc hold illetményföld használatára, azonkivül 4 tehén, 4 koca és ezek egy éven belüli szaporulatának tartására.
9. Igénnyel bir kedvezményes áru tüzifára, amennyiben nős 4 öl, mint nőtlen 3 ölre.
10. Végül igényjogosultsága van a kormányrendeletekkel a jövőben esetenként adandó kedvezményes áru cipővel, ruhával, vászonnal stb. időszaki kedvezményekkel való ellátásra is.

Felhivom ezen állásra pályázni óhajtókat, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 133. §-ban előirt képesitésüket a forradalmak és az idegen megszállás alatt tanusitott magatartásukat, valamint eddigi gyakorlatukat igazoló bizonyitványaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1923. évi január hó 20. napjáig adják be, mivel az elkésett, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debrecen, 1922 december 15.

MISKOLCZY s. k.
főispán.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol **kevésbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utcza 2. sz. (Zenedével szemben)

Feltünést

kelt ez a három ajándéktárgy, amit a

Hegedüs áruház

nyujt a vásárló közönségének.

Jó puha szövet mtr.	675	kor.
I. a angol schifon	490	„
Csemanosi karton	490	„

Ezeken kivül angol köpeny velour, női kosztüm kelme, férfi öltöny szövetek és fehérnemü cikkeim árát is

Karácsonyra leszállitottam.

Hegedüs Áruház

Piacz-u. 49.
Főpostával szemben.

Ünnepi istenitiszteletek:

Templomrend 1922 december 24-én, Vasárnap.

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Dr Révész Imre lelkész, délután 5 órakor predikál: Marton Sándor segédlelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikal: Szele György lelkész, délelőtt 11 órakor prédikal: Nagy Lajos vallástanitó lelkész, délután 2 órakor predikál: Ladányi Zsigmond segédlelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Zámbory Sándor segédlelkész, délután 5 órakor karácsonyi áhitat, prédikál: Uray Sándor lelkész. — Árpad-teri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Papp Imre segédlelkész, délután 2 órakor predikál: dr Böttykös Béla segédlelkész. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor predikál: Marton Sándor segédlelkész, délután 2 órakor prédikál: Papp Imre s. lelkész. — Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál: Kustár Dániel vallástanitó lelkész. — Pallagon (gazdasági akadémia) délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész. — Nyilastelepen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Mezei Béla vallástanitó lelkész. Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben.

December hó 25., ünnep első napján

Nagytemplomban d. e. 10 órakor predikál dr Baltazár Dezső püspök, ágendázik Zámbory Sándor s.-lelkész, d. u. 5 órakor prédikál Ladányi Zsigmond s.-lelkész, Kistemplomban d. e. 10 órakor prédikál Szele György lelkész, ágendázik Vajda László vallástanitó lelkész, d. u. 2 órakor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész. — Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor prédikál dr. Revész Imre lelkész, ágendázik Ladányi Zsigmond s.-lelkész, d. u. 5 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula ny. egy. tan. — Árpádtéren d. e. 10 órakor prédikál Molnár Ferenc lelkész, ágendázik Nagy Lajos vallástanitó lelkész, d. u. 2 órakor prédikál Nagy Lajos vallástanitó lelkész. — Ispotályban d. e. 10 órakor prédikál Felker János s.-lelkész, ágendázik Papp Imre s. lelkész. — Homokkertben d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Marton Sándor s.-lelkész. Szegényházban d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor lelkész. — Kórházi istentiszteletek Auguszta-szanatóriumban d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt dr. Böttykös Béla s.-lelkész és G. Nagy Béla vallástanár, a belső klinikán prédikál és urvacsorát oszt dr. Erdős Károly lelkészképző intézeti igazgató.

December hó 26., ünnep másod napján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Nagy Lajos vallástanitó lelkész, délután 5 órakor prédikál Papp Imre segédlelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Ladányi Zsigmond segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Zámbory Sándor segédlelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál dr Bötykös Béla segédlelkész, délután 5 órakor predikál Nagy Lajos vallástanitó lelkész. — Árpád-teri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Zámbory Sándor segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Vajda László tanitó lelkész. — Ispotálytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Papp Imre segédlelkész, délután 2 órakor prédikál dr Bötykös Béla segédlelkész. — Homokkertben délelőtt 10 órakor predikál Makay Lajos vallástanitó lelkész, délután 2 órakor predikál Marton Sándor segédlelkész.

E hó 25-én, hétfőn délután 5 órakor Nyilastelepen vallásos ünnepélyt tart a Keresztény Ifjusági Egyesület. Bibliát magyaráz Mezei Béla, az egyesület titkára.

A Keresztyén Ifjusági Egyesület e hó 24-én délután 4 órakor Ispotály telep 11. sz. a összejövetelt tart. Bibliát magyaráz Mezei Béla, az egyesület titkára.

A *Debreceni Kálvinisták Templomegyesülete* által a karácsonyi ünnepek a tanyai elemi iskolákban tartandó istentiszteletek sorrendjei:

December 26-án az Ondód Vedresdülőben dr. Baltazár Dezső püspök tart istentiszteletet, december 24-én a Halápon Kovács János lelkész, Hegyesen Csüry István lelkész, Ebesen Erdős Károly lelkész, 25-én Ondódon Mezey Béla lelkész, 25-én Paczon dr. Lencz Géza egyetemi tanár, 26-án Fancsikán dr Révész Imre lelkész, 26-án Macson dr Lencz Géza egyetemi tanár, 26-án Szepesen Molnár Ferenc lelkész tart istentiszteletet és osztanak ugyanakkor urvacsorát. — Ezenkivül december 26-án a Bánkon Rátonyi Lajos tanitó tart istentiszteletet.

Karácsonyi áhitat. A szent estén délután 5 órakor a Kossuth-utcai templomban, ugy mint az előző években is karácsonyesti áhitatot tartunk. Ennek keretében fog énekelni az a kis alkalmi vegyeskar, mely ünnepek előestéjén eddig is szerepelt. Erre a hivek figyelmét felhivjuk.

A róm. kath. templomban

Dec. 24-én, vasárnap, karácsony vigiliája: fél 7, 8, 9, és fél 12 órakor csendes szent misék, fél 10 órakor énekes szent mise, utána szent beszédet mond: Erdödy Bakacs Tamás s. lelkész. Délután fel 4 órakor Rózsafüzér és Litánia.

Éjjel 11 órakor Rózsafüzér; 12 órakor éjféli szt. mise, celebrálja dr Lindenberger János praelatus prépost nagy segédlettel.

Karácsony első napján (Dec. 25.) hajnalban 6 órakor pásztormise, 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor csendes szent misék, fél 10 órakor ünnepélyes szent misét celebrál: dr Lindenberger János praelatus-prépost nagy segédlettel, Mise alatt az egyházi vegyeskar teljes zenekari kisérettel Demény Dezső: Missa Postoralis in F.-jét énekli; mise után ünnepi beszedet mond dr Lindenberger János praelatus-prépost. D. u. fél 4 órakor Vecsernye, mely után szt. beszédet mond Csillag Nándor s. lelkész.

Karácsony másodnapján, Szt. István első vértanu ünnepén (Dec. 26.) fél 7, 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor szent misék, fél 10 órakor ünnepélyes szt. mise, utána szt beszédet mond: Ormányi Kálló Ferenc s. lelkész. Délután fél 4 órakor Rózsafüzér és Litánia

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3. sz.) Vasárnap dec. hó 24-én, délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor a szent estén istentisztelet. — Dec. 25-én. ünnep első napján délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsora osztás, Offertórium az egyház javára. Délután 4 órakor ima. — Dec. 26-án ünnep másodnapján délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsoraosztás. Offertórium.

Az Istentiszteleteket Farkas Győző lelkész végzi. Ünnepmásodnapján prédikál Horeczky Béla lelkészjelölt.

KÖNYVESHÁZ

A karácsonyi könyvvásár debreceni közönsége

Az intelligencia nem tudja megfizetni a magas árakat

El sem tudtuk képzelni régen karácsony estet uj könyvek nélkül. Hozzátartoztak ezek a szeretet ünnepének hangulatához épenugy, mint a fenyőfa illata és a csillogó gyertyalángok. A könyvesboltokban müvelt közönség tolongott, hogy megvegye szeretteinek a könyvpiac ujdonságait, a legnemesebb és leghasznosabb ajándékokat, melyek ott feküdtek minden keresztyén családnak ajándékokkal felhalmozott asztalán.

Ma legfeljebb egy-két olcsóbb könyvet vásárolhat a tisztviselő. Az árak megfizethetetlenek. Még más árucikkek áraiban némi megállás mutatkozott az utóbbi napokban, addig *a könyvek árai hihetetlen merészséggel felszöktek abba a magasságba, ahová csak azok nyulhatnak értük, akiknek viszont a belső tartalom magas.*

Courts Mahler a helyzet magaslatán

Ennek a regénygyárosnak igen kapósak a könyvei. Nem figyeltük meg pontosan, de ugy hisszük, hogy havonként átlag két regénnyel lepi meg közönséget. *A kis libapásztorlány* és a *Béres fia*: ezek az idei könyvpiac legkapósabb ujdonságai. *Nem mertük őket elolvasni és igy kritikát sem irhatunk róluk.* Egy könyvkereskedesben láttunk olyan embert, aki *Courts Mahler* és *Croker* regényekért több, mint *harmincezer* koronát fizetett ki.

Ezerkoronás breviáriumok

Két kis vaskos könyv kiabál a kereskedések polcairól. *Beethoven—breviárium* és *Goethe—breviárium*. A kötött példányokat ezer és néhány száz koronáért vesztegetik. Három kötetes miniatür kiadásokban megjelent *Bocaccio* néhány novellája, *Golthe* munkáiból egy kis szemelvény. Izléstelen kiállitásuk, silány formájuk és komisz papirosuk ellenére megfizethetetlen árakkal dicsekesznek. A századok legendáinak egy bekötött példánya csekély *12 ezer korona.*

Destruktiv ponyvaregények

Bus Fekete László viszi el e téren a megérdemelt babért. *Pravac*-cimü regényének könyvfedele sok dekadenciát és egészségtelenséget árul el. Hans Heinz *Ewers* szintén napvilágra hozott egy torzszülöttet. Sok értéktelen ujdonsággal kedveskedett a *Pantheon*, *Singer* és *Wolfner! Franklin* és az *Atheneum*.

A verszegény Karinthy

A hires humorista hosszu hallgatás után ismét előkerült. *Faremidó* cimen megjelent könyvéből ráismertünk egy évekkel ezelőtt kiadott, — bukott müvére, mely homlokán az *Utazás Faremidóba* cimet viselte. Ugy ez, mint a másik munkája. a *Capillária* semmit sem jelentenek a magyar irodalomnak: *egyszerü Swift Jonathán utánzatok.*

A Szent István Társulat

egész sereg uj könyvvel lepte meg a könyvpiacot Uj könyvsorozata *Szent István Könyvek* cim alatt kilenc értékes mukát adott ki tizenkét kötetben.

Az első *dr. Zubricky Aladár, Jézus élete és a vallás* cimü müve, melyben Jézus isstenségét védi tudományos alapon és lebilincselő előadással. Dr. *Wolkenberg* Alajos egyetemi tanár az okkultizmus és spiritizmus problémáinak tarthatatlanságáról értekezik vallásbölcseleti alapon. Másik munkája *Teozófia és antropozófia* tételeit ismerteti. Dr. *Balanyi* György a szerzetességről, *Alszeghy Zsolt pedig az utolsó század magyar irodalmáról irt nagyjelentőségü könyvet.* A többi könyvek hitbuzgalmi célt szolgálnak és idegen irók müvei.

Népszerü könyvek

A Szent István Társulat több népszerü munkát hozott a könyvpiacra. Dr. *Marcell Károlynak A Mester lábainál* cimü könyve a magyar nép számára iródott. *Torday* Ákos *Rózsakertje* értékes szavalókönyvet ad a keresztyén ifjuság kezébe. A kiadványok izléses és finom kiállitása nagyban hozzájárul a könyvek kelendőségéhez.

Haranghy Jenő mesés könyvei

a karácsonyi könyvpiac legnagyobb szenzációi. A széjjelhuzható képeskönyvek ma a legolcsóbb ajándékok gyermekek számára. Különösen tetszetős és müvészileg föltétlen értékkel biró *Haranghy* ábécés könyve, mely kiállitásban és rajzokban minden enemü könyvet messze felülmul. Nagyobb gyermekek számára *Sik* Sándor, a kiválá piarista-költő forditott Brensano-meséket.

Révész Imre és Prohászka Ottokár

Két nagyértékü köny szerénykedik a karácsonyi könyvpiac vásári zajában, — két kiváló keresztyén lelkipásztor tollából. Az egyik Debrecen büszkeségének, *Révész* Imrének imádságos könyve: az *„Imádkozó magyar“*. (Méliusz kiadás.) A szép kiállitásu könyvben *Révész* Imre egy kis gyüjteményt közöl *reformátusaleinknek a Szentháromság egy Istennel való társalkodásaiból.* Ragyogó elmével megirt előljáró beszédében az imádkozásról elmélkedik

A másik könyvet *Dr. Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspök, a lángoló lelkü ébredő magyar irta *„Elbeszélések és névrajzok“* cimen. Finom lira. egy mély érzésü lélek tiszta és friss levegőjü költészete ömlik el a könyvön, melyet a Szent István Társulat adott ki gyönyörü kiállitásban.

Ez a két könyv többet ér, mint a karácsonyi könyvpiac minden más ujdonsága. Csodák csodája: *mégis ezeket vásárolják a legjobban.*

SZINHÁZ

MÜSOR:

Hétfő délután: Gésák.
Hétfő este: Babavásár.
Kedd délután: Lilom.
Kedd este: Hamburgi menyasszony.
Szerda: B) bérlet, Aranyborju.

Szinházi körökben

a közelmultban ismét kisértett a szeptemberben, a vidéki szinészet kritikus napjaiban felvetődött, de akkor is csak félig komolyan vett ötlet: a négy első vidéki társulat, a debreceni, miskolci, szegedi és pécsi

staggione-rendszere.

A tervnek akkor és most is heves ellenzéke volt és épen a legkomolyabb tényezők idegenkednek tőle. S joggal, mert egyetlen magyar vidéki város szinháza sem birja el az egy hónapos en suite prózai előadásokat, különösen uem

a Csokonai-szinház

közönsége. Hiába van *Kardoss* Gézának olyan drámai együttese, amelynek müvészi produktuma nagyon sokszor élén halad a magyar vidéki szinészetnek s hiába vannak ennek az együttesnek olyan vezérszinészei, — ez pedig épen olyan fontos, mint maga a repertoár — hogy népszerüségük versenyképes az énekesekével, mégis nagyon is helyt áll az, hogy a Csokonai-szinházban teljesen

az operett tartja el a drámát.

Vidéki szinháznál ezzel mindig is számolni kellett, de talán még soha olyan feltünő nem volt ez az aránytalanság, mint a Csokonai-szinház idei őszi szezonjában. Oka lehet ennek a drámatermelés sivársága, a közönség lelki adottsága, amely a lázas korban optimista nyugalomra s nem felfokozott konfliktusokra vágyik, — de nem utolsó sorban az is, hogy a Csokonai-szinház forró deszkáin régóta nem volt olyan

kitünő énekesegyüttes,

mint amilyent *Kardoss* Géza szerencsés ösztönnel, vagy szerencsés véletlenségből össze tudott hozni. Vezére és egységes stilusba kovácsolója ennek az értékes anyagnak ugyanaz maradt, aki akaratát nyugodt biztossággal tudja átvinni a dirigensi székről az énekesekre és zenekarra:

Müller Mátyás.

Pedig csak a szemével dirigál, szigoruan és élesen, de mindig biztatóan s mégis az arányaiban könnyed, gesztusában sima lendületü operett-stilust csak kevesen tudják ma olyan elökelő tisztasággal érvényesiteni, mint ő. Tanitási módszere

pedig a szinészi és emberi lélek biztos ismeretén alapozódik s ezért van, hogy primadonnái néha sirnak, de még véletlenül sem énekelnek rosszul. Elismerésben nagyon fukar iránt uk, de

Timár Ila

még őt is sokszor lefegyverezi. Ezt ugyan mással nem igen szereti kimutatni, minthogy mindig szivesen megmondja neki a másnapi próba idejét, ha nem nézte volna meg a próbatáblát. Mert Timár Ilának ritka értékes emberi tulajdonságai is vannak amellett, hogy fiatalsága ellenére máris beérkezett primadonna: nagyon ambiciózus,

nagyon szerény

és pályáját szinte férfiasan becsületes komolysággal fogja fel.

Mikor a tavaszi szezon végén először hajlott fel finom ivben pompás fénylő szopránja a Csokonai-szinházban, egy-két kritikus a „Bob herceg“ első felvonása után a hangversenypódiumot sejtette további céljának. Januárban tényleg át is megy vendégszerepelni a városi zenede dobogójára, ahol

önálló hangversenyt ad

s többek között Puccini áriákat fog énekelni. Addig még eljátsza az „Éva“ cimszerepét és varja, hogy mikorra készül el Charles *Lecocq*, a még Offenbachnál is nemesebb stilusu operettkomponista kedves operettjének, a

Giroflé-Girofla

történetének átdolgozása. Három hónapja hordozza már magával egy ismert debreceni ujságiró azt a sugópéldanyt, amiben még *Krecsányi* Sarolta van feltüntetve cimszereplőnek. Arra a kérdésre azonban, hogy mennyire haladt már a szöveg átirásával, még mindig csak apró kutyanyelveket szed elő, a tenorista egy-két énekszámával s igy meglehetősen bizonytalan az az idő, amikor a piros-kék szalagos ikertestvéreket Timár Ila szinpadra állithatja.

A próbatáblán ellenben a héten már megjelentek a

Parasztbecsület

első kiirásai s igy *Voith* Ilona is egyéniségének megfelelő szerephez jut a közeljövőben. Előreláthatólag január végén kerül előadásra a verisztikus operastilus egyik legsikerültebb reprezentánsa s egyben évek óta ez lesz ismét az első operaelőadás a Csokonai szinházban. Santuzza ugyan még nem Carmen, — Voith Ilona régi vágya — de mégis széles lehetőséget ad neki massziv drámai egyénisége és hangja érvényesitésére. Voith Ilona különben az a tagja a társulatnak, akit a legkevesebbet lehet a szinháznál látni s ebben épen ellentéte

Kovács Terus,

aki a legtöbbet és legszivesebben játszik. Nincs még rajta kivül szinésznő a társulatnal, akinek annyira a vérében volna a szinház, mint neki s ez annál érdekesebb, mert magánéletében inkább a visszavonultságot kedveli.

Mihelyt azonban egyszer a rivalda elé lép s a nézőtér mélyéből felzsong hozzá a publikum egyenletes zummögése: mintha villanyütés érte volna, ugy cserélődik ki és szórja szinjátszásának gazdag értékeit.

Egy etlen vágya van, mennél sulyosabb szinészi problémák megoldása s ebben egy *Unger* Istvánnal, a dédeg bonvivánnal, al

a „dedó“

nével diszitett triászt [illegible]. A „dedó“ *Alexovics* Andorból, akinél hamarabb szinészt még nem szerettek meg Debrecenben és *Sötét* Balázsból, a filmszinészből vedlett lirai szerelmes bűvészből áll. A név onnét ered, hogy hárman — a legfiatalabb társulati tagok — együtt lakunak s arról nevezetesek, hogy esténkint felváltva szokták kizárni egymást otthonról. (Ez különben megesett már primadonnával is, mert *Timár* Ila a napokban alig tudott előadás után hazajutni: kizárta a huga, a jövő szubrettje, Kató és csak két és félórás zörgetés után jutott arra a gondolatra, hogy meg kellene nézni, ki zörget).

Nemcsak a primadonnák lakása van igy hermetice elzárva, hanem

a sötét nézőtér

is a próbák alatt. Amikor csak félig van felhuzva a vasfüggöny s egyetlen lelógó villanykörte oszlatja el a homályt a szinpadon, amely a rivaldavilágitás nélkül ugy hat, mintha viz alá volna sülyesztve. Ilyenkor

Rolkó József

az ur, a rendező. Rolkó Debrecenbe hazajött, mert hiszen a kollégiumban járta iskoláit s a közönség tényleg olyan szeretettel fogadta is az értékes, komoly buffót, mintha mindenki tudta volna róla ezt. Ő különben az összekötő az operett és

a dráma

között, amelynek különbsége legjobban a próbák alatt tünik ki. Az operett együttes próbái alatt szünetben az egyik sarokban gyöngyöző futamok és öblös dallamok hangzanak fel, a másikban tánctöredékeket ismételnek, — a drámai szinész viszont elhuzódik és magába mélyed. Kivéve

Kardoss Gézát

akinél mozgékonyabb még az operett együttesben sincs. Ha rendez, akkor azonban annál pedánsabb s még a külső folyosón sem tür moccanást. Különben ordit, még pedig egyszerre hármas minőségben: mint szinész, rendező és direktor, s azok szerint, akik hallották már, ez is felér a Homeros emlegette tizezer harcos erejü kiáltással. Most csendes, mert meg van elégedve az

Aranyborju

és Szávay-Géczy Petőfi darabjának próbáival. Mindkét darab a jövő héten kerül premierre és a prózai társulat máris megdöntöttnek véli az operett hegemóniáját. Csak egy szépséghibája van a dolognak: Herczeg Ferenc darabjában az egyik főszerepet Unger játsza . . .

Titkos drámairókban

különben nincsen hiány s ha mindazokat a darabokat előadnák, amit a Csokonai szinházban a „névtelen tizezrek“ benyujtottak s amelyek *Sajti* és *Altmann* titkárokat lassanként kiszoritjak szükké vált irodájukból: egyszersmindenkorra meg volna oldva a reportoárkérdés. Azonban több nem vonul be a névtelenekből a Csokonai-szinházba, mint ilyen s igy nem osztoznak a *Timár* Ila sorsában, aki viszont

a képzőművészetben

is szerepel. A Müpártoló Egyesület tárlatán G. *Szabó* Kálmán, a nagyon tehetséges és egyéni látásu fiatal festő állitott ki róla egy jellegzetes portrét. Müértők szerint az arckép jó, csak egy hibája van: nem énekel . . . **(bl.)**

Szinházak és mozgoszinházak közleményei.

Ut a boldogság felé, az Apolóban Hétfőn, Kedden, Szerdán és Csütörtökön. — Jegyelővétel.

Ut a boldogság felé a világ legszebb filmje, közvetlen a budapesti óriási siker után hétfőn az Apolóban. Jegyelővétel.

MŰVÉSZET

Kiállitás a városházán. A Müpártoló Egyesület teli tárlata az ünnepek alatt egésznap nyitva 9 től este 6 óráig.

TESTEDZÉS

Egy év Debrecen sportéletéből

Év **vége**, ujesztendő küszöbe a számonkérés, a számadások ideje — még a sportban is.

Debreczenben, a Labdarugó Szövetség keleti kerületének székhelyén élénk sportélet uralkodott. A tárgyilagos szemlélőnek azonban meg kell állapitania, hogy a *debreczeni sport nem emelkedett, sőt inkább hanyatlott*, szomoru tény, de igy van, a keleti kerület válogatott csapata a leggyengébb; szomoru bizonyitéka ennek, hogy ehhez még *egyetlenegy válogatott mérkőzést sem nyert meg a keleti válogatott*, eldöntetlent is csak nagyon ritkán ért el.

A keleti kerület is gyenge

Nagy korteskedés, választási harc előzte meg a keleti kerület tisztujitó közgyülését, sok szép reményt füztek az uj tisztikar munkájához, *amelyek azonban nem váltak be.* A keleti kerület adminisztrációja az év végére *csaknem teljesen csődbe került.* Belső bajok sorvasztották a kerületet; *nem az egyetemes sport, de önző klubérdek* vezette a tisztikar többségének munkáját, kicsinyes driblizésekkel akarták egymást kijátszani. A DEAC kerületi tisztikara, belátván, hogy komoly munka ilyen körülmények között teljességgel lehetetlen, otthagyta a kerületet, lemondott tisztségéről. *Azóta teljesen pang a kerület élete*, a fegyelmibizottság hetekig nem tudott ülésezni.

A keleti kerület csaknem egyremásra kapja a budapesti központtól a csendes *arculütéseket*, mint legutóbb a *DEAC—Törekvés* ügyében, amikor sportpolitikai szempontokból hoztak itéletet — természetesen a DEAC rovására.

A bajnok

A keleti kerület futballbajnokságát tavasszal a DKASE nyerte meg, egyetlenegy vereséget sem szenvedve. Komoly, kitartó munka megérdemelt eredmén e volt a bajnoki sapka. Második helyen a szimpatikus egyetemi csapat, a DEAC végzett.

Az őszi forduló

Az őszi bajnoki forduló teljesen egyenrangu erők küzdelmét mutatja, *fej-fej mellett küzdenek a csapatok.* Meglepetésben nem volt hiány. Az őszi forduló bajnoki sorrendje a következő:

Első a DVSC,

amelynek három vesztési pontja van. A csapat sokat fejlődött az őszi szezonban. Játékosai gyorsak, erélyesek, emberre menők. Örvendetes tény, hogy a játékosok fegyelmesség szempontjából sem esnek most már annyira kifogás alá, bár még sok csiszolni való van rajtuk.

Második a DEAC,

de ha megnyeri a Nyiregyházi Törekvéssel főggőben levő mérkőzését, csak egy pont választja el a Vasutasoktól. Az erős fizikumu egyetemi csapat minden játékosa kiváló erő s ha állandó csapatot tud kiállitani, a Vasutasok mellett a legkomolyabb jelölt a bajnokságra.

A bajnokcsapat DKASE

leszorult az első helyről, bár a bajnokság finisébe bele fog szólani.

Nagyon szépen szerepelt az őszi szezonban a Nyiregyházi Torna- és Vivó-Egylet, amely csak négy pontot vesztett. Egyáltalában Nyiregyházán a sport minden ága rohamos fejlődésnek indult s komoly versenytársa Debreczennek.

A DMTK

inkább több szerencsével, mint tudással küzdötte fel magát az elsők közé, bár az uj ifjusági erők, amelyek nevelésére igen nagy gondot fordit az egyesület és szép eredménnyel, s növelik az egyesület értékét.

Lecsuszott a DTE,

amely tisztára zsidó vezetés alatt áll, bár a csapat igen sok jó játékossal rendelkezik s a balszerencse is ellenük fordult. Hátul végzett a Kisvárdai SE, a Nyiregyházi Törekvés, még a DMTE biztos utolsó.

Atletika

Hanyatlott a keleti kerület az atletikában is, bár a kerületközi versenyeken szép sikerrel szerepelt. A MOVE, DEAC, DTE atlétái érdemelnek elismerést. Több uj kerületi rekord lett a multé.

A birkozás

sulypontja Debrecenből határozottan Nyiregyházára helyeződött át, ahol sokkal egészségesebbb birkozó élet van, mint Debrecenben. A birkozó sportnál elismerés illeti meg a DMTE és a DVSC birkozógárdáját.

Az uszást

megfelelő jó uszodák hiányában elhanyagolták Debrecenben. A DEAC és DKASE uszói szerepeltek sikeresen és osztoztak a bajnokságban.

A tenniszsportot

lelkes gárda müvelte szép eredménnyel. Debreceni tenniszezők Miskolcon és Kaposvárott arattak értékes sikert.

A vivás

az év vége felé kezdett fellendülni s minden remény meg van arra, hogy a vivósport eléri a régi, béke beli szinvonalat.

A jövő

Az uj esztendő a tisztulási folyamat jegyében fog lefolyni, különösen a footballnál. Kenyértörésre fogják *vinni a kérdést ugy az igazi amatőr, mint a profiegyesületek* s igyekezni fognak kiküszöbölni a testet, lelket *mételyező álamatőr-szellemet*, amely megrontja a magyar sportot is.

Debrecennek résen kell lennie s vállvetve munkálkodni, dolgoznia a *magyar nemzeti sportért*, — Nagymagyarországért.

Tamássy László.

—

DTE—DVSC kerületi kupadöntő mérkőzés, délután 2 órakor a Diószegi-uti vasutas pályán. Hosszas huza-vona után, szokatlan időben fog lefolyni a két csapat mérkőzése. Hogy melyik csapat lesz a győztes, az bizonytalan. A Vasutasok legjobb erőiket kénytelenek nélkülözni, mig a DTE is egy tartalékkal fog játszani. Erős küzdelem után a pillanatnyilag jobb kondicióban levő csapat fog győzni. Mi a DTE ben látjuk a győztest. Biró Káldy Zsigmond, vagy Balogh Imre lesz. Összel a bajnoki mérkőzések során a DVSC győzött 2:1 arányban.

A DEAC—Törekvés óvása ügyében a fellebbezési tanács pénteken délután 6 órakor ülést tart az Angol Királynő külön termében, mikor is a központi bizottság utasitására helyt adva a DEAC óvásának, uj határozatot fognak hozni. Mint a Hajdufőld értesül, a fellebbezési tanács 0:0 eredménnyel a hiányzó 15 perc lejátszását fogja elrendelni

A főposton és Balassa csemege üzleténél elhelyezett FÉNYKÉPEK megtekintése után
Ön is csak
Huszthy András
mütermében fog dolgoztatni. Egyházter 3.

KÖZGAZDASÁG

Egy év a Baross Szövetség debreceni fiókjának életéből

Keresztyén nemzeti munka a legfőbb pontja a Barooss Szövetség programmjának. A szövetség a legegyetemesebb érdekképviselet, amely a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi tevékenységet biztosító előfeltételek megteremtéséért egyaránt küzd.

A szövetség február hóban megkezdett előadássorozatának magas nivóját biztositották a neves szakelőadók, dr Radó Rezső kamarai főtitkár, dr Varga Lajos ipartestületi ügyész, Krámer Kálmán mav. főfelügyelő dr Varga Kálmán gazd. akad. igazgató s Fux Antal keresk. isk. tanár.

A városunkban tartózkodott schweizi diákoknak bemutatta a szövetség ipartelepeinket, hogy külföldön hirdessék a magyar feltámadásra váró élniakarásunk munkáját.

A magyar erők összetartását belélete a leghatásosabban biztositja. Taglétszáma állandóan növekvő. Szervezete fokozatosan szélesebb alapokon épül fel. Legutóbbi közgyülésén, julius 16 án a szövetség átszervezödött.

Dr Kertész István földbirtokos választatott meg elnökül, aki franciaországi, schweizi és angliai utazásai folytán a külföld ismeretével is bőven rendelkezik.

Nagyarányu szervező tehetsége mellett az ipari és kereskedelmi élet alapos ismerete is vezető állásra teszik hivatottá. Mellette Török Tibor, dr Dávid Géza és Memlaur Aurél alelnökök viszik a vezető szerepet. A többi tisztséget Kontsek László és Kulcsár Dezső látják el.

A juliusi közgyülésen dr Kovács Jenő ügyész foglalkozott a hitelkérdéssel, amellyel kapcsolatban a közgyülés országos kongresszus tartását határozta el.

A kongresszus november 18. és 19-én tartatott meg országos érdeklödés mellett. A magyar gazdasági élet reprezentánsai, a nemzeti törekvések vezérei jöttek el, hogy utat mutassanak megujhodásunk felé. A legfontosabb közgazdasági kérdésekkel kapcsolatban ma Altenberger Gyula, Serényi Gusztáv, Kossalka János, Czigler Arnold, dr Kertész István, Farkas Elek, dr Dávid Géza, dr Schlachta János neve fogalommá vált. A hozzászólók sokaságából kiemelkedök Wolff Károly és Csillery András iránymutatásai.

Tiltakozott a szövetség a romániai Benedek cég iparüzése ellen, amely ellentétben áll a viszonosság elvével.

A jövő céljai között szerepelnek a Baross-Szövetség belső életének további intenziv kiépitése, továbbá a hitelkérdés felszinen tartásával a kamattételek csökkentéséért való küzdelem, ami az olcsóbb termelést s a fogyasztók érdekeit mozditja elő.

A szövetség kongresszusi határozatainak keresztülvitelére minden munkakészségével küzdeni fog a debreceni fiók, amelynek fő éltetője és fáradhatatlan munkásságu igazgatója: Kovács Béla nevével zárjuk le beszámolónkat.

—

A TŐZSDE

Magyar korona: 22 3/4

Zürichi zárlat. Berlin 7 3/4, Holland 21025, Newyork 527 3/4, London 245 3/4, Páris 3920, Milano 2705, Prága 1625, Budapest 22 3/4, Zágráb 145, Bukarest 315, Varsó 2 7/8, Bécs 75, osztrák bélyegzett 76, Szófia 375.

A Devizaközpont hivatalos árfolyamai. VALUTÁK: Napoleon 8800 Angol font 10.780—11 080, Cseh korona 66—70, Dinár 2460—2620, Dollár 2325—2400, Francia frank 173—179, Lengyel márka 12.75—13.75, Lei 1350—1450, Lira 118—123, Márka 37—45, Német-osztrák korona 335—50, Svájci frank 440—455, Leva 1650—1750, Hollanei forint 928—948. DEVIZÁK: Amsterdam 925—45, Berlin 37—45, Bukarest 13.50—14.50, Brüsszel 159—164, Milano 118—123, London 10.780—11.080, Newyork 2325—2400, Páris 173—179, Prága 68—72, Varaó 12 és háromnegyed—13 és háromnegyed, Bécs 335—50, Zágráb 6.15—6.55, Zürich 440—455, Szófia 1650—1750.

Nemes fémpénzek piaca. Arany 10 koronás 480, 20 koronás 9606, 850—1000 ezüst gr. 38, 900-as ezüst 36, 800-as 52, 750 es 30, szinarany 1600 gr. ként, platina 6200.

Terménytőzsde zárlat. A mai terménytőzsde megélénkült vidéki kereslet folytán. Az árak 80—100 koronával emelkedtek. A hangulat mindvégig barátságos. A takarmányczikkek közül korpában volt áremelkedés, azonban kötés csak elvétve jött létre.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 10800—900, egyéb 10700-800, 78 kilós tiszavidéki 10900—11000, egyéb 10800—10900, rozs 7600 900, tak. árpa 6800—700, sörárpa 7200—400, köles 8300 800, zab 6900 7000, tengeri 6600—800, repce 13500—14000, korpa 4800.

Sertéstermékek. Hus 500—600, zsirszalonna 620—60, zsir 760, háj 720.

Gyapjupiac. A piac teljesen üzlettelen, mert a kivitel kérdése még nincs eldöntve. Kialakult árak egyáltalában nincsenek, a névleges árak 750—800 korona között mozognak zsiros alapon.

Papiac. A száraz hasábfa belföldi ára 75—78000, frissfa 60—66000 ab feladó állomás. Román tüzifa 4450—4400 lei ab magyar határ 10000 kg.-ként.

Liszt hetijelentés. Az üzletben a karácsonyi hangulat uralkodott. Az irányzat szilárdságából némileg engedett. A forgalom szük keretek között mozgott. A külföldi üzletben még mindig érezni a román versenyt, amihez hozzájárul a cseh korona erős visszaesése, minek folytán az üzleti lehetőség megcsappant. Rozsliszt-ben az üzlet pang.

— **Karácsonyi ajándékul alkalmas** képeskönyvek, mesekönyvek, társasjátékok, ifjusági iratok, levélpapirok nagy választékban kaphatók Csáthy könyvkereskedésében, Ferencz József ut 8. sz.

— **Kitünő édes rizling Karácsonyra** a legjobb ital. Kapható az Angol Királynő éttermében.

— **Jadlowker** kamaraénekes, világhirü tenorista és **Budanovits Mari**, m. k. Operaház tagja együttes hangversenye jan. 11-én. Jegyek Bikaszálló portásánál.

— **Karácsonyfa** egy 4. nehány 2 és 3 méteres még kapható. Azonkivül karácsonyfadiszek, mesés és képeskönyvek nagy választékban kaphatók **Antalfynal**.

— **Eölcsönöket** állandóan folyósit Nemzeti Hitelintézet Rt. debreceni fiókja Kossuth-u. 7.

— **Táncestély** Karácsony első napján hétfőn a Royal disztermében. Kezdete este 8 órakor, vége reggel 4 órakor. Karácsony másodnapján kedden 8—12 óráig tart. Tisztelettel ifj Schaff János.

— **Szőnyeg és gobelin kiállitást** rendez Jablonszky Józsefné tanfolyama a Kereskedelmi Társulat disztermében. Megtekinthető dijtalanul Piac u. 8. sz. alatt dec. 25, 26 és 27-én.

Felelős szerkesztő: Kolosváry-Borcsa Mihály

Kiadó: A Hajdufölde Lapkiadó Vállalat

Ünnepek alatt is nyitva
VARGA fényképész
müterme. Piac-utca 43. sz.
Müvészi fényképek pár nap, igazolvány képek másnapra elkészülnek. —

Karácsonyfadiszitésreal-kalmas mézes tészta és teasütemények kaphatók
a
Hortobágyvidéki Méhészeti R. T. helyiségeben.
Péterfia-u. 42. sz. és a Szinházi bodegában Batthyányi-utca 1. sz.

Tóth József Kerámiai üzlet
Timár 11. Telefon 10-92.
Cserépkályhák, Porcellántüzhelyek Tüzállótégla, Chamottliszt, Tüzállómintázó, és kásamalom agyag. Kályhatapasz. Minium.

Bihar- Hajduvármegyék és Debrecen sz. kir. város főispánja.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a 481/26341—1917. bkgy. sz. alatt alkotott husvizsgálati szabályrendelettel szervezett és lemondás folytán megüresedett állás kinevezésem által életfogytiglan betöltendő.

Közvágóhidi igazgatói állásra és ennek betöltésével esetleg megüresedő közvágóhidi I. és II. oszt. állatorvosi állásra nyilvános pályázatot hirdetek.

A pályázónak az 1888 VII. t.-c. 133. § ban előirt képesitéssel kell birnia.

A közvágóhidi igazgatói állás a szervezeti szabályrendelet 289. §-a szerint a IX-ik fizetési osztály szerinti javadalmazással; évi 2900 korona összegü személyi pótlékkal és a kormányrendeletekkel a fizetési osztálynak megfelelően megállapitott különböző segélyekkel, valamint családi pótlékkal és ezidőszerint a kedvezményes természetbeni ellátás élvezetével van egybekapcsolva. Az igazgató a közvágóhid telepén természetbeni lakást, fütést és világitást élvez és a városi nyugdij intézetnek a tagja. Az igazgató állatorvosi magángyakorlatot nem folytathat.

Felhivom az erre az állásra pályázni kivánókat, hogy az 1888. VII. t.-c. 133. §-ban előirt képesitésüket, eddigi gyakorlatukat továbbá a forradalom és az ezt követő megszállás alatti magatartásukat igazoló okmányaikkal kellően felszerelt pályázati kérvényüket 1922. évi január hó 30-ip hozzám adják be.

Elkésve, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszek.

A kinevezendő tartozik állását azonnal elfoglalni.

Kórbonctani gyakorlattal, ezzel kapcsolatos bakteriológiai ismeretekkel, valamint husvizsgálatban nagyobb gyakorlattal biró pályázók első sorban vétetnek figyelembe.

Debrecen, 1922. december hó 22. napján.

Miskolczy, s. k.

KARÁCSONYRA
ALMA
OLCSÓ ÁRBAN
Paczeltnél.
viszonteladásra is :

Kinek van átadható lakása? Közölje azt teljes bizalommal Nagy Lajos Irodával, Veres-utca 9. M. gbizzóim minden áldozatot meghoznak!

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Kazinczyanyi-u. 22
Telefon: 13—65.

Bármilyen szerény butorozott szobát keresek Veres-utca közelében. Nagy Lajos Iroda, Veres-utca 9.

Tüzhelyek, kályhák, edények, darálók, husgépek, hurkatöltők, zsibödönök, fürészbakok, csengők, répavágók legolcsóbban NAGY vasüzletében Csapó 68. szám.

Irógépelni megtanulhat 14 nap alatt Nagy Lajos irodájában, Veres-utca 9.

„Béke" áruház.
Szent Anna-utca 5.

140 szél. kabátposztó	850
140 „ gyapjuszöv.	1800
80 „ kelengyevász.	465
Angolzephir	575
Zsinórvelez	398
Harisnya	250
Keztyü	180
Sálkendő	2000
1 pár jó női harisnya	190

Sok maradék igen olcsón.
Menekültek, tisztv. kedvezményben.

Vasabroncs van eladó kisebb nagyobb mennyiségben lapunk kiadóhivat lában Piac-u. 59. szám.

Eljáró felvétetik. Cim a kiadóhivatalban tudható meg.

Eladó karácsonyi ajándékul szemüvegek, festmények, japán ládika nagyitó lencse, kóták, diszkönyvek, szánkacsengők, női ruha, gyász tátyol, kalaptollak ágy asztalkával, varróasztalka, asztaltükör, székely tulipánosláda. könyvállvány, konyha álvány, matracok, petroleumos lámpák, villamos éjjeli lámpa felszerelés, üvegkacsa, prizniszkötelék, szobai klozet üveg, porcellán nemüek, házizsir hazi mérlegek, egyebek Bethlen-utca 51.

Elcserélem Bercsényi v. Csokonai-utcai házamat beköltözhető 3—4 szobás lakással. Egy szoba konyhás lakást biztositani tudok. Cim a kiadóban.

Kun József
kés és müszermüves Debrecen. Széchenyi-u. 1.

Egy—kettő három négy—öt szobás lakásokat keres megbizói részére butorral, vagy anélkül Nagy Lajos Iroda, Veres u 9.

45 hektó saját termésü és ujbor, antik szekrény eladó. Miklós-utca 21.

Eladó telepnek, kertészetnek alkalmas 957 öl gyümölcsös 2 szobás téglaépülettel. Értekezhetni Miklós-utca 21.

Kifutó fiu vagy leány felvétetik. Cim a kiadóban.

Legujabb divatu névjegypapirokés boritékok megérkeztek lapunk kiadóhivatalába Piac-utca 59. szám alatt.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!
Bosznay J. és Társa cégnél
KOSSUTH-UTCA 5. SZÁM
1922 december 2. 1923 január 6 ig
tartó
nagy karácsonyi és ujévi vásár
Különoccasio osztály.
Óriási választék. Rendkivüli olcsó árak.
Kérjük kirakatainkat figyelemmel kisérni!

Szücs Zsigmond és Társa
czipész, Csapó-utca 98.
Kész cipő és csizma állandóan kapható. Megrendeléseket jutányos árban számítunk.

Tea rum,
likörök, cognac, gyümölcspálinkafélék legolcsóbban legjobb minőségben a Szilágysági szeszesital kereskedés kicsinybeni osztályán
CSAPÓ-UTCZA 7. SZ.
szerezhetők be.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje eladó, a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy utcza 17.

KILLERE DE BUTORGYÁROS udvari szállító
villanyerőre berendezett műbutorgyára Debreczen, Ferencz József-ut 68. szám.
Ajánlja dusan felszerelt saját készítményű butoraktárát a legjutányosabb árakban. Nagy választék olcsó butorokban is!

TóthGyula
vaskereskedése Debrecen, Városháza sarkán
Karácsonyi ajándékoknak alkalmas kályhák, kályhatálcák, fa- és széntartók, alpakka és acel evőeszközök, teás és kávés készletek, zománczozott lemezedények, háztartási cikkek. Lombfürészeti felszerelések nagy választékban. Korcsolyák érkeztek.
Lőszer és lőpor áruda. Telefon 29.

Dec. 24-ig
Szőnyegek, függönyök, ágyteritők pokrócok leszállított árakban
HORN ÉS ERDÉLYI CÉGNÉL
Debrecen, Kossuth u. 19 Telefon 11 16.

Legkedvesebb karácsonyi ajándék egy
izléses virágdisz a
ROZSA virágcsarnokból.
KOSSUTH-U. 2. SZ. (Városház épület)
Ahol a legizlésesebb csokrok, kosarak stb. legolcsóbban szerezhetők be.

Tanulólány
fizetéssel felvétetik lapunk nyomdájában Piac-utca 59. szám alatt.

Az itt lehirdetett eladó házak, birtok, szőllők és füszerüzlet felett a NAGY LAJOS ORSZAGOS INGATLANFORGALMI VÁLLALAT rendelkezik. Azok vétele egyedül és kizárólag csak ott köthető meg. Ott nyerhető bővebb felvilágositás is a hivatalos órák alatt reggel 8 órától este 6 óráig, állandóan egesz nap. Iroda: Veres utca 9. Telefon: 13-76. Alapittatott 1900-ban. Fennáll 23 év óta! Engedélyezve a nagymélt. Országos Fő dbirtokrendező Bíróság által. Fővárosi iroda: Budapesten, VIII, Karpfenstein-utca 26. sz. a. van!

Rákóczi-utca 20. sz. ház
eladó!

Igen jó karban tartott, alápincézett, teljesen átrenovált massiv tégla épület, nagyon szép utcai fronttal. A következő lakásokkal:

Két rendbeli utcai lakás. Az egyik 4 szobás, a másik 3 szobás, minden mellékhelyiséggel.

Egy rendbeli 2 szobás és
egy rendbeli egy szobás mellékhelyiségekkel.

Házmesteri lakás.

Villanyvi ágitás. Cserépkályhák és öntött vaskályhák a lakásokban. Jóvizü szivattyus kut. Világos és sötét pincék. Csatorna bevezetve.

Igen jó forgalmu FÜSZER és VEGYESKERESKEDÉS!
Itt volna most egy nagyon kedvező alkalom üzletvételre

mert az üzlet tulajdonosa idegen állampolgár, vissza kell neki térnie hazájába és ez az egyetlen ok, amiért megválni kénytelen üzletétől! Pedig egy igen forgalmas, nagyon jó kis üzlet, nagyon jó helyen is van, a Kossuth-utcai részben,

Czegléd-utca 6 számu házban!

Van az üzlet mellett, az üzletből közvetlen bejárattal egy szép szoba, mely az üzlethez tartozik. Villanyvilágitás az üzletben és a szobaban is!

Az üzlet, teljes berendezésével és az összes árukészlettel együtt jutányos árért megkapható és rögtön átvehető!

Ha kell, 24 óra alatt is!

Vagyonmegosztás miatt az örökösök ezennel eladóvá teszik a Martinkán levő 4 nyilas szőllőjüket.

Igen gondozott, elsőrendü, termő, vegyes borszőllő, gyümölcsfákkal és több mint 800 négyszögöl konyhakerttel. Az összterület 2 magyar hold! Van rajta egy szerényebb lakóház, egy padlós szoba, konyha és istálló. Jutányos árért megkapható és
rögtön birtokba vehető!

A Bocskay-kert legelőkelőbb, legszebb, legideálisabb nyaralója vagyonmegosztás miatt eladó!

Közvetlen a vasuti állomás mellett, jobb kéz felől, a kis erdő szélében, az állomáshoz egy percnyire, a legelső szőlő. Ki ne ismerné, vagy ki ne látta volna már ott, az állomás melletti legelső nyaralót, a Mihalovits—Törő féle tornyos villát? Ez az!

Alápincézett, magas földszintes épület, modern 4 szobás, télen-nyáron lakható lakással. Hatalmas üvegezett zárt veranda, minden mellékhelyiségekkel. Majorsági udvar, sertésóllal és baromfióllal.

A terület 1600 négyszögöl, vagyis 1 katasztrális hold. Kitünő eröben levő csemege és borszőllő, nagyon szép gyümölcsössel és konyhakerttel és mintegy 300 négyszögöl parkkal, fenyvessel. Kitünő vizü kut, szivó-nyomó, locsolásra berendezve, a park öntözéshez alagcsövezve.

A Bocskay-kert állomáson a gyorsvonatok kivételével minden pest vonat megáll.

Rögtön átvehető!

Pénzes emberek! Okvetlen olvassák el ezt a hirdetést!

Rögtön a város alatt, a zsibvásárnál levő Kónyatelepen

Luther-utca 18. sz.

több mint egy katasztrális hold kiterjedésü ingatlan ezennel eladóvá tétetik.

Van rajta teljesen ujonnan épitett téglaépület, palatetővel fedve. Ez a lakóház, 2 szobával, konyhával és speizzal. Ezenkivül a következő épületek:

Istálló 6 drb jószágra. Sertésól 30 drb sertésre. Cseréppel fedett magtár 100 métermázsa terményre. alatta hatalmas nagy baromfiól. Kocsiszin. Raktár és kamara, szintén teljesen uj téglaépület cseréptetővel. Igen jó vizü szivattyus kut. Hatalmas nagy konyhakert!

Ez az ingatlan közvetlen a vasuti pályatest mellett van, ily iparelep, vagy gyártelep részére is felette alkalmas.

48 óra alatt az egész ingatlan ki lesz ü itve és a vevő részére átadva! Senki idegen lakó nincs!

Nagyon olcsó birtok! Alkalmi vétel!

Hirtelen közbejött okok kényszer tenek arra, hogy 53 holdas birtokomtól még potom áron is megváljak!

Birtokom nem Debrecen határában van ugyan, de közel Debrecenhez! A budapest—debreceni vasuti fővonalon, vasuti állomással éppen szemben! Kitünő minőségü, igen jó eröben levő fekete, humuszos talaj, megteremm mindent!

Állitom, hogy sokkal jobb bármelyik debreczeni homoki földnél.

Birtokomon van egy kétszobás tanyai lakás (stukaturos szobák) konyhával, kamarával, verandával. Istálló 16 darab jószágra, kitünő vizü kut. Gyümölcsös.

Rögtön átvehető!

Nyil-utca 37. számu sarokház!

Téglaépület cseréppel fedve. Négy rendbeli egy szobás lakás, konyhával, pincével. Téglából épitett sertésól, külön udvarral. 5 drb sertés részére. Baromfi udvar. Két angol klozet. Vizvezeték. Villanyvilágitás. Csatorna bevezetve. Letéglázott udvar.

A vevőnek azonnali beköltözésre át lesz adva: utcai egy szobás lakás, konyhával, pincével és sertésóllal.

Ára másfélmillió korona!

Apaffy-utca 27. számu ház
2 épülettel, 4 lakással.
Beköltözhető!
Ára: 1 millió korona!

Végtelen olcsóért megkapható

szerény kis családi ház, a waggongyár és a vágóhid közvetlen közelében. Teljesen uj, tégla épület, cseréptetővel fedve. Egy szoba, konyha, speiz, fáskamara, klozett.

Lakó nincs! **Rögtön átvehető!**

Ára 500 ezer korona!

Érdeklődők forduljanak özv. Keresztessy Jánosné urnőhöz Onossay-utca 47. sz. (vágóhidi villamos megállónál). Az ő szomszédságában van a ház Ocskai-utca 2/b. szám alatt.

A Hatvan utcai részben

Vendég-utca 34. számu

szép nagy ház minden elfogadható árért megkapható!

A vevő részére 15 napon belül át lesz adva beköltözhetésre a tulajdonos utcai két szobás lakása konyhával, pincével, sertésóllal és 9 darab jószágra való kitünő istállóval.

A tulajdonos lakásán kivül van még 6 rendbeli kis lakás, fáskamarák. Adómentes téglaépület, igen jó karban tartva, cseréptetővel fedve. Az udvarban szőllőlugas és fülegória.

Ki akar venni egy kisebbszerü házat?

A vagongyár közvetlen közelében, a vámospércsi köves ut baloldalán levő Halasi telepen

Halasi-utca 31. sz. sarok ház!

A Márton Kálmán-utca és Halasi utcák sarka. Mintegy 800 négyszögöl telekkel, rajta egy szerény kis épület, egy szoba, konyha, istálló 2 darab lóra, jó vizü kut, konyhakert, nemesitett termő gyümölcsfákkal és szőllőlugas.

Ára 300 ezer korona!

Lakó nincs! A vevő 3 nap alatt átveheti és beköltözhet!

1 óra alatt beköltözhet!
Rögtöni beköltözésre kap

egy, padlós utcai szobát, konyhát, pincét, padlást, fáskamarát 3 lóra való istállót! Ha megveszi a két utcára nyiló

Vendég-utca 71. Csap-utca 72 sz.

szerényebb sarok házat! Melyet potom árért megkaphat!

Azonnali beköltözésre a Csap-utcai fronton levő utcai egyszobás lakást kapja meg, a fent elsorolt — mellékhelyiségekkel együtt. — Van több lakás is, négy lakó van az udvarban, be van épitve az egész telek és két utcafrontja van. Kut. Csatorna, stb. stb.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.